

DRAUGAS

PERIODICALS
July 14,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, LIEPOS - JULY 14, 2000

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07/13/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.136

Kaina 50 c.

Prezidentas ir Seimas raginami pritarti nepopuliariems sprendimams

Vilnius, liepos 13 d. (Elta) — Ministras pirmininkas Andrius Kubilius ragina Seimą ir prezidentą palaikyti nepopuliariuosius įstatymų pataisus, kurios būtinos „Sodros“ finansinei buklei pagerinti ir parbrėžia, kad jeigu taip nebus padaryta, atsakomybė už susidariusią socialinę padėtį teks visoms valdžios institucijoms.

Kreipimėsi į Seimą ir vyriausybę sakoma, kad, nors pastaruoju metu įplaukos „Sodros“ biudžetą ėmė po truputį didėti ir birželio mėnesį jos viršijo išlaidas 12,8 milijono litų, šių metų pirmojo pusmečio fondo deficitas vis dar siekia 164,1 milijono litų.

Pagrindinės šio trūkumo priežastys yra labai sumažėjęs dirbančiųjų ūkyje skaičius bei mažesnis darbo užmokestis, todėl ir įmokų sumos gaunamos mažesnės. Tuo tarpu „Sodros“ išlaidos, kurių per 70 proc. sudaro pensijos, yra pastovios, įstatymais nustatytą dydį ir privalo būti kiekvieną mėnesį laiku išmokėtos.

Suprasdama šio klausimo svarbą visuomenei, vyriausybė nori dar kartą atkreipti Lietuvos Respublikos prezidento ir Seimo dėmesį, sakoma kreipimesi, kad esminį so-

cialinio draudimo fonde finansinės buklės pagerėjimą galėtų duoti tik įstatymų pataisos, kurios yra pateiktos Seimui jau nuo 1999 m. lapkričio mėnesio ir buvo ne kartą pristatytos vyriausybės parengtuose valstybės finansų sistemos subalansavimo planuose.

Tai pensijų dydžio ribojimai dirbantiems pensininkams, pensinio amžiaus greitesnis didinimas bei ligos ir motinystės išmokų mokėjimo tvarkos sugriežtinimas. Šios įstatymų pataisos leistų sutaupyti per 51 mln. Lt per antrąjį šių metų pusmetį ir labai pagerintų „Sodros“ finansinę padėtį.

Kreipimesį akcentuojama, jog nepriėmus ankstiau minėtų įstatymų pataisų kyla rimtas pavojus, kad šios išmokos ims vėluoti ne mažiau kaip dvi savaites, o tai skaudžiausiai atsilieps patiems varginiausiams mūsų visuomenės sluoksniams, negaunantiems jokių kitų pajamų, tik senatvės ar invalidumo pensijas.

„Tokių atvejų atsakomybė už susidariusią socialinę padėtį tektų valdžios institucijoms, pritrūkusioms ryžto ir atsakomybės“, sakoma premjero kreipimesi.

Daugėja „nežinomųjų“ dingusio Mažeikių naftininko byloje

Vilnius, liepos 13 d. (BNS) — Iš buvusio naftos susivienijimo „Mažeikių nafta“ vadovo Gedimino Kiesaus sūnaus Valdo saskaitos viename Londono banko elektroniniu būdu buvo bandyta pagrobti kelis šimtus JAV dolerių.

Ketvirtadienį dienraštis „Respublika“ rašo, kad pagrobėjai šiuos pinigus bandė paimiti iš Valdo Kiesaus saskaitos „Merrill Lynch“ banke.

Praėjusį šeštadienį bankas gavo pranešimą iš V. Kiesaus, kuriame prašoma iš jo saskaitos nuimti 300,000 dolerių ir perduoti asmeniui, kuris ateis jį paimiti. Tačiau ši finansinė operacija nebuvo iki galo atlikta.

Pagal taisykles, kai elektroniniu būdu norima nuimti tokią didelę pinigų sumą, bankas iškart gali paversti tik tam tikrą minimumą. Del likusios sumos jis privalo užklausti saskaitos savininko pakartotinai. „Merrill Lynch“ bankas taip ir padarė, tačiau patvirtinimo iš V. Kiesaus nesulaukė, todėl pinigų pervadimo veiksmas buvo sustabdytas.

Pasak dienraščio, šiuo metu per Interpol'ą ir Lietuvos banko vadovybė vyksta derybos su Anglijos banku, norint gauti išsamią informaciją. Lietuvos teisėsaukinkinkai taip pat norėtų, kad anglai „užsaldytų“ V. Kiesaus saskaitą šiame banke, tačiau tai padaryti bus labai sunku, nes tarp Anglijos ir Lietuvos nėra pasirašyta atitinkamų teisinių susitarimų.

„Lietuvos rytas“ praneša, jog Anglijoje G. Kiesus turėjo atidaryti ne vieną padalinę bendrovę, kurių saskaitose buvo milijoninės sumos. Neatmetama galimybė, kad G. Kiesaus sūnus iš šios valstybės parvežė didelę pinigų sumą ar čekį. Svarstoma, jog V. Kiesus

į Vilnių galėjo pargabenti ir svarbių su tėvo veikla susijusių dokumentų, kurie būtini pagrobimo organizatoriams. Pasak „Lietuvos ryto“, tai galėjo būti verslo konkurentai.

Kaip skelbta, jau yra nustatyta, jog netrukus po G. Kiesaus dingimo iš jo saskaitų bankuose paimta apie 100,000 litų. Pinigai, pasinaudojus G. Kiesaus kreditine kortele, paimti iš banko automato Rygoje.

„Respublika“ rašo, kad nusikaltėliai pasinaudojo tais bankomatais, kurių nestebai vaizdo kameros. Tai rodo, kad nusikaltėliai yra labai glaudžiai susiję su Latvija ir puiškiai žinojo, iš kurių bankomatų imti pinigus.

Vienas žinomiausių Lietuvos ekstrasensų Pranas Sabaliauskas, atskleidęs ne vieną dešimtį nusikaltimų ir nuodėmių, pareiškė, jog dingusių mažeikiškių reikėtų ieškoti atstuntame kilometre į rytus nuo Vilniaus, rašo „Lietuvos žinios“ (07.13). „Toje vietoje turėtų būti ežeras“, sakė jis. Pasak ekstrasens, į kurį pagalbos dažnai kreipiasi ne tik artimųjų netekę giminės, bet ir kriminalistai, dėl šių vyrų į jį kol kas niekas nesikreipė.

„Turėčiau gauti jų nuotraukas arba pas mane turėtų ateiti koks nors namiškis ar kriminalistas. Man reikia dar kažką patikrinti, tačiau informacijos apie šį įvykį turiu“, sakė P. Sabaliauskas.

Jis taip pat tvirtino, jog „apie gyvus nėra kalbos. Tie žmonės, kurie padarė nusikaltimą, buvo apsiėmę policijos uniformomis. Atrodo, kad jų buvo keturi“. Po kunigo Richardo Mikutavičiaus dingimo praėjus vos kelioms dienoms P. Sabaliauskas dienraščio žurnalistui tvirtino, kad kunigas nužudytas ir įmestas į Nerį, nors daugelis dar tiki jo

Nuotr.: Pasibaigus abiturų egzaminams, birželio 18 d. Vilniaus rotušės Kolonų salėje buvo surengta šventė abiturientams. Viduryje — šventės globėjas, Vilniaus miesto meras Rolandas Paksas su žmona Laima.

Moksleivių parlamentas prašo griežtinti egzaminų tvarką

Vilnius, liepos 13 d. (BNS) — Lietuvos moksleivių parlamentas pareiškė nepasitenkinimą Egzaminų centrui dėl egzaminų ruošimo ir vykdymo tvarkos.

Švietimo ir mokslo ministerijai adresuotame kreipimesi teigiama, kad lyginamasis abiturų egzaminas prarado savo vertę, nutekant informacijai, egzaminų rengėjams darant klaidas, egzaminų komisijoms nekompetentingai atliekant savo darbą.

„Tokių atvejų lyginamoji egzaminų sistema netenka savo paskirties, nes moksleiviams, laikantiems egzaminus, sudaromos nevienodos sąlygos“, sakoma Lietuvos moksleivių parlamento valdy-

bos pirmininko Sauliaus Urbonavičiaus pasirašytame pareiškime.

Siemet pasirodė pranešimų, kad moksleiviai birželio 1 d. vykusio lietuvių kalbos egzaminu raštu užduotis žinojo iš anksto. Po patikrinimo paaiškėjo, jog Marijampolės 6-oje vidurinėje mokykloje vokai su egzaminu raštu užduotimis per klaidą abiturientams buvo išdalinti gegužės 29-ąją, kuomet abiturientai pasirinktinai laikė lietuvių kalbos egzaminą žodžiu.

Siemet taip pat pasitaikė po vieną korektūros klaidą val-

stybinio matematikos ir mokyklinio informatikos egzaminu užduotyse.

Švietimo ir mokslo ministerija (ŠMM) yra pareiškusi, jog kitais metais griežtins egzaminų tvarką, griežčiau baus nusizengusius egzaminų tvarkos taisyklėms ir atidžiau rengs užduotis.

Siekiant išsaugoti slaptumą ir išvengti klaidų, kitais metais mokyklinių ir valstybinių egzaminų užduotys mokyklas bei egzaminų centrus pasieks egzaminų diena.

Siemet egzaminų parengimas, vykdymas, administravimas, vertinimas, užduočių spausdinimas valstybei kainavo 915,000 litų.

„Linkuvos“ jūreivių artimieji nepraranda vilties

Klaipėda, liepos 13 d. (BNS) — Klaipėdos valdžia nusprendė Ramiajame vandenyne dingusio Lietuvos laivo „Linkuva“ dingusiųjų artimųjų šeimoms artimiausiu metu išmokėti po 1,000 litų.

Sulaukus valstybinės komisijos išvadų, kuri gali paskelbti įgulos narius dingusiais be žinios arba žuvusiais, miesto valdžia kartu su laivo savininke bendrove „Klaipėdos transporto laivynas“ bei įgulos artimaisiais spres šios tragedijos įamžinimo klausimą. Klaipėdoje numatoma įkurti atminimo vietą, kur jūreiviams būtų dedamos gėlės. Taip pat mieste planuojama paskelbti gedulo dienas.

Ketvirtadienį prezidentas Valdas Adamkus, susitikęs su dingusio laivo „Linkuva“ jūreivių artimaisiais, pažadėjo dar kartą prašyti JAV atnaujinti laivo paiešką. Dingusių jūreivių artimieji sakė prezidentui nepraradę vilties, kad laivo įgula dar gyva. Prezidentas jūrininkų artimiesiems pažadėjo susisiekti su Lietuvos ambasadoriumi JAV ir Meksikoje Stasiu Sakalausku ir paprašyti jo dar kartą kreiptis į JAV ir Meksikos valdžios institucijas, kad jos atnaujintų „Linkuvos“ paiešką.

Paieškos buvo nutrauktos birželio 29 dieną, amerikiečių gelbėjimo tarnyboms įvertinus, kad šios pastangos beviltiškos.

„Linkuva“ plaukė 18 jūreivių, visi — Lietuvos piliečiai.

Ryšys su „Linkuva“ Ramiajame vandenyne nutrūko birželio 21 dieną. Laivas buvęs

apie 220 jūrmilių (350 km) į pietvakarius nuo Acapulco Meksikoje, pranešė apie sugedusį pagrindinį variklį. „Linkuva“ pateko į uraganą „Carlotta“.

* Seimo narys centristas Kestutis Glaveckas teigia, kad bet kokie bandymai gauti informacijos apie „Mažeikių naftą“ yra lygūs nuliui. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas kreipėsi, pasak jo, į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą, norėdamas išsiaiškinti, kokio dydžio mokesčius „Sodrai“ moka „Williams“ darbuotojai. „Taciau tai yra slepiama. Buvau informuotas, kad tokių duomenų „Sodros“ fondo valdyba negali pateikti, nes neturi požiūrio, kaip atskirti JAV kompanijos „Williams“ atstovus nuo kitų „Mažeikių naftos“ dirbančiųjų“, sakė K. Glaveckas. Jo duomenimis, 6 ar 7 aukščiausio lygio „Williams“ pareigūnai yra taip įdarbinti, kad galėtų mokėti minimalius mokesčius „Sodrai“. Jo nuomone, para-doksalu yra tai, kad Lietuvos valstybė yra pagrindinė šio objekto savininke, tačiau negali gauti net informacijos, nežino, kas ir kaip daroma su jos turtais. (Elta)

* Naujieji dienraščio „Lietuvos aidas“ (LA) savininkai, sužinoję visų Lietuvos spaustuvių kainas, suprato, kad „Spaudoje“ laikraštis buvo spausdinamas 30 proc. brangiau nei kitur. Ankstesnės LA administracijos permokėjo „Spaudai“ maždaug 2 mln. litų. Tai buvo tyčinis ben-drovės žlugdymas, dėl to nau-

Amerikos baltai pradeda NATO plėtimo raginimo kampaniją

Washington, DC, liepos 12 d. (Joint Baltic Amerikan National Committee, JBANC) — Jungtinis Amerikos Baltų komitetas (JBANC) pasirengęs pradėti visuotinę kampaniją dėl NATO plėtimo tautos, kuri užtikrintų Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos narystę šioje organizacijoje.

JBANC pastangomis į šį darbą bus bandoma įjungti vietinius bei atskirų valstybių Baltų komitetus. NATO plėtros kampanijos organizatoriai, Amerikos baltų veikėjai birželio mėnesį jau surengė susirinkimus Čikagoje, Kalama-zoo, Detroite, Grand Rapids, Clevelande, Indianapolyje ir Cincinnati. Panašūs renginiai vyks ir kitose Amerikos vietose. Liepos 17 d. susirinkimą planuojama surengti Hartford, Connecticut, liepos 18 d. — New Yorke, liepos 19 d. — East Brunswick, New Jersey ir liepos 20 d. — Philadelphia.

Pagrindiniai šios kampanijos tikslai yra suburti žmones į darbo grupes, kurios vietos ir valstijos mastu galėtų reikalauti Lietuvos, Latvijos ir Estijos pakvietimo narystės deryboms jau sekantįme NATO viršūnių susitikime, kuris numatomas 2002 metais.

Pasinaudodami Lenkijos, Vengrijos ir Šveicarijos patirtimi stojant į NATO, šios plėtimo kampanijos nariai aktyviai bendradarbiaus su Centro ir Rytų Europos grupėmis, veteranais ir visais kitais asmeni-

mis bei organizacijomis, atsa-kingais už Jungtinių Valstijų užsienio politiką. Bus bandoma įvairiausiu lygiu gauti Kongreso ir prezidento para-mą.

Jeigu NATO viršūnių susiti-kime Baltijos valstybės bus pakviestos derybų dėl narystės, Amerikos baltai sieks, kad JAV Senatas ir NATO valstybių parlamentai patvirtintų Baltijos valstybių narystę.

„JBANC tiki, siekiant, kad Europa būtų laisva, visos Centro ir Rytų Europos valstybės, kurios nusprendė tapti narėmis ir susipažino su narystės reikalavimais, įskaitant ir Baltijos valstybes, turėtų būti pakviestos į NATO“, sakė Mi-chigano JBANC prezidentas Janis Kukainis. „Demokra-tiška ir laisva Europa yra Jungtinių Valstijų valstybinio saugumo ir ekonominio vystymo siekis. Praėjusiam šimt-me JAV kariavo dviejuose pasauliniuose karuose ir 50 metų užsitęsusiame „šaltajame“ kare, nes Europoje nebuvo įtvirtinta taika. JBANC tiki, jog NATO gali būti taikos, de-mokratijos ir pažangos Euro-poje garantas“, pabrėžė J. Ku-kainis.

Norintys daugiau informacijos apie būsimus NATO plėtimo raginimo kampanijos susirinkimus ir Amerikos baltų veiklą, gali kreiptis į JBANC įstaigą: 400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850 (tel.: 301-340-1954; fax: 301-309-1406; e-mail: jbancc@jbancc.org).

Maskva juridškai negali perduoti Lietuvai ambasadą užsienyje

Maskva, liepos 11 d. (BNS) — Rusijos teisės ekspertai tvirtina, kad reikalavimai sugrąžinti Lietuvai, Lietuvai ir Estijai jų ambasadų pastatus Prancūzijoje ir Italijoje neturi juridinio pagrindo.

Ketvirtadienį laikraštys „Nezavisimaja gazeta“ paskelbtas Rusijos juristų pareiškimas, kuriame Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (ETPA) rekomendacija dėl ambasadų pastatų grąžinimo Baltijos valstybėms vadinama „blogai argumentuota“, nes ji grindžiama teze, kad Sovietų sąjunga okupavo šias valstybes.

1997 m. ETPA priėmė pareiškimą, kuriuo paragino Rusiją spręsti pastatų grąžinimo klausimą. Šį ketvirtadienį šį klausimą svarsto ET užsienio reikalų ministrų komitetas. „Argumentai ir išvados, išdestyti ET pareiškime, pagrįsti teiginiu, kad Sovietų sąjunga 1940 metais okupavo ir aneksavo Baltijos valstybes. Todėl šis dokumentas yra šališko pobūdžio“, tvirtina Rusijos specialistai. Jų teigimu, Rusija iš principo negali sutikti su teze, kad SSSR jėga užgrobė minėtas valstybes,

jieji savininkai žada kreiptis į teismą. Daugelį metų valstybinė įmonė (neaišku kieno užsakyamu) tyčia žlugdė LA „Lietuvos spaudos“ generalinio direktoriaus dabar sutinka LA spausdinti už tikrą kainą — t.y. trečdaliu pigiau, nei buvo daroma iki tol, taip pripažindamas, kad „Lietuvos aidas“ gali teisme išsireikalauti permokėtus pinigus. (Elta)

taip pat su šiuo teiginiu pagrįstomis (ETPA juridinių klausimų ir žmogaus teisių) komisijos išvadomis bei rekomendacijomis.

Teisės žinovų nuomone, juridškai svarbi aplinkybė, kuria Baltijos valstybės gali remtis, kalbėdamos apie keturių ambasadų pastatų grąžinimą, yra ta, kad Kadastro knygos nėra kai kurių įrašų apie pastatų nuosavybės perėjimą SSSR žinion. Tačiau ši aplinkybė pagal tarptautines normas nėra pakankamas pagrindas besąlygiškai grąžinti nurodytus pastatus.

Kaip žinia, įstodama į ET, Rusija įsipareigojo spręsti „visus klausimus, susijusius su nuosavybės grąžinimo reikalavimais, kuriuos pateikė ET priklausančios valstybės“.

ETPA pažymi, kad „juridiniu požiūriu keturi buvusios Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasadų pastatai Paryžiuje ir Romoje tebera minėtų valstybių nuosavybė“. Europos parlamento narių nuomone, „ambasados turi būti sugrąžintos jų savininkams“.

Šiais metais Lietuvos ir Rusijos derybininkai nutarė, kad pastatų Romoje ir Paryžiuje klausimą spres po to, kai bus sutarta dėl abiejų valstybių ambasadų Vilniuje ir Maskvoje įsikūrimo sąlygų.

KALENDORIUS

Liepos 14 d.: Pal. Kateri Tekavi-tha; Eigle, Gerdvilas, Kamilas, Li-bertas, Vidutis, Vydas.

Liepos 15 d.: Šv. Bonaventuros; Donaldas, Gerimantas, Gerimantė, Girkantas, Henrikas, Mantas, Rozalija (Roze), Zvingile. 1410 m. įvyko Žal-girio mušis.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

Š. A. BALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ
LENGVOSIOS ATLETIKOS
PIRMENYBĖS

2000 m. Š. Amerikos Baltiečių ir Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybės vyks 2000 m. rugsejo 9 ir 10 d., Iroquois Ridge High School, 1123 Glen Ashton Road, Oakville, Ontario, Kanadoje. Varžybas, BAFNA pavedimu, vykdo ŠALFAS Lengvosios atletikos komitetas.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-34 m., imtinai), moterų (17-34 m.), jaunių A (17-19 m.); jaunių ir mergaičių B (15-16 m.); berniukų ir mergaičių C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.) ir F (8 m. ir jaunesnių), vyrų ir moterų „Sub-masters“ (35-39 m.) visų klasių „Masters“ — (40-44 m.), (45-49 m.) ir t.t. kas 5 metai.

Prieauglio klasifikacija — pagal dalyvio amžių 2000 m. gruodžio 31 d. „Sub-masters“ ir „Masters“ — pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvių skaičius neapribotas visose klasėse.

Varžybų pradžia: šeštadienį, rugsejo 9 d., 1:30 val. p.p. Registracija nuo 12 val. Sekmadienį varžybos tęsis nuo 10

val. ryto.

Dalyvių registracija pateikiama iki 2000 m. rugsejo 6 d. imtinai, šiuo adresu:

Mrs. Irena Wilkinson, 2783 Kinnerton Cresc., Mississauga, Ont. L5K 2B3.

Tel. 905-822-0302; E-mail: iwilkinson@colosseum.com

Faksas: 416-808-5215 Barrie Wilkinson vardu.

Papildomi kontaktai: Algis Malinauskas 905-844-7694; Algirdas Bielskus 216-486-0889.

Lietuvių 2000 m. pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Smulkios informacijos bus praneštos visiems ŠALFAS-gos vienetais. Klubams nepriklausantieji, informacijoms gali kreiptis į A. Bielskų bei kitus aukščiau nurodytus asmenis, ar į bet kurį lietuvių sporto klubą.

Klubai ir pavieniai lengvatlečiai skatinami šiose varžybose gausiai dalyvauti.

ŠALFAS-gos Lengvosios atletikos komitetas

ŠALFAS centro valdyba

LIETUVIŲ DVIRATININKŲ
PIRMAUJA

Tarptautinės dviračių sporto sąjungos (UCI) sudarytuose naujuose geriausių pasaulio dviratininkų įvertinimų sąrašuose pirmąją lietuvis.

Pasaulio taurės varžybose pirmąją 24 metų Diana Žiliūtė išliko pirmąją ir asmeninėje vertinimų lentelėje, Lietuvos rinktinė pakilo į pirmąją vietą rinkinių įskaitoje, o tarp komandų pirmąją Lietuvoje registruota italų „Acca due o Lorena Camicie“, kurios daugumą sudaro lietuvės.

D. Žiliūtė turi 917 taškų ir ištikimai lenkia australę Anną Wilson - 742 tšk. bei vokiečių Hanką Kupfernagel - 571.67 tšk.

Ketvirta liko pasaulio čempionė lietuvė Edita Pucinskaitė - 416 tšk., o penkta kita vokiečių Petra Rossner - 354.

Rasa Polikevičiūtė iš 27-osios vietos nukrito į 28-ąją, o jos sesuo Jolanta - iš 41-osios į 43-ąją. Zita Urbonaitė smuktelėjo iš 81-osios į 93-ąją vietą.

Dviratininkų valstybinių komandų įvertinimų sąraše Lietuva surinko 1547 taškus ir aplenkė Vokietiją, turinčią 1429.67 tšk.

Trečiąją vietą užima Australija surinkusi 1080 taškų. Iš viso klasifikuotos 36 šalys.

Žymios Lietuvos dviratininkės sesutės Rasa ir Jolanta Polikevičiūtės nuolat dalyvauja įvairiose tarptautinėse dviračių lenktynėse.

Komandų vertinime „Acca due o Lorena Camicie“ turi 1561 tšk. ir lenkia JAV „Saturn Cycling Team“ - 1241 tšk. bei San Marino „Team Alfa Lum RSM“ - 970.

UCI plento dviratininkų vertinimai (skliausteliuose - vieta ankstesniame vertinime).

Asmeninis:

- (1) Diana Žiliūtė - Lietuva - 917 tšk.
- (2) Anna Wilson - Australija - 742 tšk.
- (3) Hanka Kupfernagel - Vokietija - 571.67
- (4) Edita Pucinskaitė - Lietuva - 416.
- (5) Petra Rossner - Vokietija - 354.
- (6) Mirjam Melchers - Olandija - 294.
- (7) Joane Somarrriba-Arrola - Ispanija - 279.
- (8) Pia Sundstedt - Suomija - 270.
- (9) Leontien Zijlaard van Moorsel - Olandija - 267.
- (10) Tatjana Stiajkina - Ukraina - 264.
- (11) Zulfija Zabirowa - Rusija - 212.
- (12) Valentina Polchanova - Rusija - 195.
- (13) Svetlana Bubnenkova - Rusija - 195.
- (14) Rasa Polikevičiūtė - Lietuva - 118.

Valstybių rinktinės:

- (1) Lietuva - 1547 tšk.
- (2) Vokietija - 1429.67.
- (3) Australija - 1080.
- (4) Olandija - 902.
- (5) Rusija - 673.67.
- (6) Italija - 519.

Komandos:

- (1) „Acca due o Lorena Camicie“ (Lietuva) - 1561 tšk.
- (2) „Saturn Cycling Team“ (JAV) - 1241.
- (3) „Team Alfa Lum RSM“ (San Marino) - 970.
- (4) „Readteam Kupfernagel“ (Vokietija) - 683.01.
- (5) „Gas Sport Team“ (Italija) - 633.
- (6) „Team Farm Frites-Hartol“ (Olandija) - 523.
- (7) „Edelsavino“ (Italija) - 522.

Elta

LIETUVOS KREPŠININKAI JAV
IŠKOVJO III VIETA

Lietuvos jaunimo krepšinio rinktinė, sudaryta iš dvidešimt metų ar jaunesnių krepšinkų, Dallas mieste, JAV, vykusiame „Global Games“ tarptautinėse krepšinio varžybose, išplėšė trečiąją vietą (iš 8 komandų).

Musiškiai čia pralaimėjo tik pirmąjį susitikimą, žaisdami prieš varžybas laimėjusią Braziliją. Nors ir pirmąsias beveik visas rungtynes, Lietuva tik paskutines sekundes pralaimėjo vienu tašku 79-80. Tačiau antroje rungtynėse lietuviai nugalėjo JAV 103-96 ir tada Meksiką net 119-64. Brazilams pavyko nugalėti amerikiečius tik po pratęsimo, irgi vieno taško skirtumu 121-120. Tokiu būdu musiečiai savo grupėje užėmė II vietą ir turėjo kovoti prieš kitos grupės antrosios vietos savininkus — Kroatijos penketuką. Čia Lietuvos atstovai nugalėjo kroatų 81-74, iškovojo trečiąją vietą ir 2,500 dol. piniginių prizų. Brazilai, dėl čempionų vardo įveikę Jugoslaviją, gavo 10,000 dolerių.

Žaidynėse buvo renkami naudingiausi turnyro žaidėjai. Varžybas rėmusio dienraščio „Dallas Morning News“ žurnalistas tokiu išrinko lietuvių Arvydą Macijauską, o dalyvaujančių komandų treneriai — tą patį Macijauską ir Jugoslavijos rinktinės žaidėją Vladimirą Radmanovičių. Macijauskas buvo geriausias ir baudų metimo varžybose. Jis iš dešimties bandymų pataikė 9 kartus ir nusinešė dar vieną prizą. Be to, rinktinėje labiau išsiskyrė Gintaras Kadziulis

- ...43. (41) Jolanta Polikevičiūtė - Lietuva - 73.
- ...93. (81) Zita Urbonaitė - Lietuva - 23.

ir Robertas Javtokas.

Varžybose lietuviams daug padėjo Dallas „Mavericks“ profesionalų krepšinio komandos treneris asistentas Donn Nelson, kuris, kaip žinome, yra buvęs Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės treneriu asistentu dviejose olimpiadose — Barcelonoje ir Atlantoje, kur musiečiai pasipuošė bronzą. Šiemet jis vėl turės tokias pat pareigas Australijoje.

Beje, Nelsono teigimu, šias liepos mėnesių pirmąją savaitę vykusias varžybas stebėjo arti 20 NBA lygos atstovų — skautų, kurie abai gyrė Macijauską ir kai kurių kitų Lietuvos rinktinės narių žaidimą. Lietuvos komanda jie laikė viena geriausių žaidynėse. Ši kartą labai įsisekė amerikiečiams. Jie grupėje užėmė trečiąją vietą, rungtyniavo dėl penktosios vietos su Puerto Rico krepšininiais ir pralaimėjo 102-106. Žaidžiant dėl septintos vietos, Kinija įveikė Meksiką 74-65.

Reikia pažymėti, kad dabar Lietuvos jaunimo rinktinės žaidėjų laukia Europos pirmenybės Makedonijoje, kurios prasidės liepos 28 d., Lietuva pateko į A grupę, kurioje rungtyniaus: Jugoslavija, Izraelis, Graikija, Turkija ir šeiminkai — makedoniečiai. Pirmose rungtynėse lietuviai kovos su Jugoslavija. B grupėje žais: Slovėnija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Rusija ir Čekija.

E. Šulaitis

ARVYDAS
MACIJUSKAS —
NAUDINGIAUSIAS
KREPŠINIO TURNYRO
ŽAIDĖJAS

Lietuvis Arvydas Macijauskas buvo pripažintas naudingiausiu krepšinio turnyro Dallas, JAV, žaidėju.

Europos pirmenybėms besirengianti Lietuvos jaunimo (gimusių 1980 metais ir jaunesnių žaidėjų) krepšinio rinktinė užėmė trečiąją vietą aštuonių komandų „Global Games“ turnyre.

„Lietuva gali didžiulius savo komanda, ji paliko labai gerą įspūdį. Į turnyrą buvo atvykę 20 NBA klubų skautų, kurie susidomėjo ne tik Lietuvos rinktinės lyderiu A. Macijausku, bet ir kai kuriais kitais žaidėjais“, — Lietuvos rytui teigė NBA klubo „Dallas Mavericks“ treneris asistentas Donn Nelson.

Europos jaunimo krepšinio čempionatas prasidės liepos 28 dieną Makedonijoje.

Elta

New Yorko „Atletų“ klubo krepšininiai 50-se Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynėse, Baltimorėje vykusiose š.m. gegužės 5-7 d., laimėjo pirmą vietą vyrų A klasės rungtynėse. Nuotr. Elvyros Vodopalienės

LIETUVOS RINKTINĖS PUOLĖJAI JAV
RIKIUOTĖJE

Saulius Štombergas bei Virginijus Praškevičius, atsigavę po traumų, Klaipėdoje pradėjo treniruotis kartu su komanda.

Kaip „Lietuvos rytui“ teigė Lietuvos rinktinės gydytojas Robertas Norkus, kruopščiai ištyrus V. Praškevičiaus kojas, jokio Achilo sausgyslių uždegimo nepastebėta, o S. Štombergas kirkšnies operacijos padarinių beveik nejaučia.

Nuo pirmųjų pratybų stovykloje trisčia žaidėjai: Darius Maskoliūnas, Kęstutis Marciulionis, Rolandas Jariūtis, atakuojantieji gynėjai Andrius Giedraitis, Ramūnas Šiškauskas, Donatas Slanina, puolėjai: Dainius Adomaitis, Mindaugas Žukauskas, Tomas Masiulis, Darius Songaila, vidurio puolėjas Gintaras Einikis. Prie rinktinės po kelių dienų turėtų prisijungti ir E-

reljus Žukauskas.

Rugpjūčio 2 d. Palangoje prasidėjo pagrindiniam Sidnėjaus olimpinį žaidynių pasirengimo tarpiniui treniruotis su komanda turėtų pradėti ir dabar JAV esantys žaidėjai Šarūnas Jasikevičius bei puolėjas Mindaugas Timinskas.

Ar galės padėti rinktinėi jos lyderiai Arvydas Šabonis ir Artūras Karnišovas, tęsiantys reabilitaciją po kojų operacijų, paaiškės galbūt tik rugpjūčio pabaigoje.

Dar du šalies olimpinės rinktinės kandidatai — Vilniaus „Lietuvos ryto“ žaidėjai Arvydas Macijauskas ir Robertas Javtokas atstovauja Europos pirmenybėms besirengiančiai šalies jaunimo, (20-ties metų ir jaunesnių) komandai.

Elta

Amerikos Balso radijo Lietuvos skyriaus taarnautoja Virginija Vengriene kalbasi su studentu iš Lietuvos Dariu Songaila, dabar studijuojančiu JAV ir žaidžiančiu krepšinį su Wade Forest N.C., universiteto komanda ŠALFAS-gos 50 žaidynėse, Baltimorėje, jis žaidė už New Yorko „Atletų“ komandą. Nuotr. Elvyros Vodopalienės

Tarptautinėse dviračių lenktynėse Lietuvos vardą garsinančios dviratininkės. Iš k. Zita Urbonaitė, Pasaulio dviračių sąjungos (UCI) naujuose sąrašuose pirmąją įrašyta Diana Žiliūtė, Rasa Mazeikyte ir Edita Pucinskaitė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscriptions Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavarės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsąnt (Lietuva):			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė

Administratorius - Valentinas Krumpis

Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsisiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiu. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestem un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILOBAS, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

ČIA
GALEJŲ BŪTI
JŲSŲ
SKELBIMAS...

KAIP PRIEŠ 60 METŲ BUVO PALAIDOTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ

IGNAS MEDZIUKAS

1940 metų vasara primena liūdnus įvykius, kurie skaudžiai palietė Lietuvą. Sovietai, nepaisydami ankščiau pasirašytų sutarčių, išgalvotu pretekstu apkaltingai Lietuvos vyriausybę, tuojuo paskelbė, kad įvedė savo kariuomenę ir okupavo kraštą. Norėdami užmaskuoti savo grobuoniškus tikslus, jie stengėsi suvaidinti, jog Lietuvos liaudis paruošė jiems kelią. Be to, aiškino, kad vykdydami sutartį, jie atėję Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes apsaugoti. Maskvos pasiūstas specialus tam reikalui įgaliotinis V. G. Dekanozov privertė ministrą pirmininką A. Merkį, kuriam prezidentas A. Smetona, išvykdamas į užsienį buvo pavadęs jį laikinai pavaduotoju, skirti naujuoju premjeru žurnalistą Justą Paleckį. Iš tikrųjų A. Merkys tokios teisės neturėjo, todėl stengtasi įvairiais būdais susigrazinti prezidentą A. Smetoną ir privertė, kad pasirašytų tokį naujo premjero skyrimo aktą. Bet A. Smetona nebuvo naivus ir nesileido į kalbas su tarpininkais.

Buvo padiktuota Sovietų pasiuntinybėje iš anksto sudaryta vadinamosios liaudies vyriausybės sudėtis: Justas Paleckis — ministras pirmininkas, einas Respublikos prezidento pareigas; Vincas Krėvė-Mickevičius — ministro pirmininko pavaduotojas, einas ministro pirmininko pareigas ir užsienio reikalų ministras; kiti sričių ministrais paskirti: krašto apsaugos — gen. V. Vitkauskas, teisingumo — P. Pakarklis, finansų — E. Galvanauškas, žemės ūkio — M. Mickis, sveikatos reikalų — dr. M. Koganas, švietimo — A. Venclova, vidaus reikalų — M. Gedvila, darbo ministras — M. Juncas-Kučinskas, valstybės kontrolierius L. Adomaskas ir atstovas Vilniaus srities — K. Grosmanas-Dižilius.

Norėdami legalizuoti susidariusią padėtį, komunistai nerėsi iš kailio, ruošdamiesi rinkimams i Liaudies seimą. Dr. A. Garmus (miręs Čikagoje 1955 m.) savo atsiminimuose rašo, kad, paskelbus rinkimus i Seimą, paskaitęs „Lietuvos aidą“, kuriame rašė, jog Lietuvos Darbo sąjunga jį pastatiusi kandidatų i Liaudies seimą, nors niekas jo nebuvo atsisakęs. Spėdamas, kad jį pasiūlė kandidatų vienas žymus partietis, buvęs jo pacientas, dr. Garmus kreipėsi i tą partietį, pareikšdamas savo nusistebėjimą, kad, jo neatsiklausus, buvo įrašytas i renkamuju atstovais sąrašus. Tas partietis dr. Garmui atsakė: „Mes padoresnių žmonių neturime, todėl dėl bendro labo turi būti seimo nariu. Sovietų Sąjungoje nuo tokių pareigų niekas negali atsisakyti“.

Artėjant rinkimams, dr. Garmus sužinojęs, kad Liaudies seimas gaunąs vis daugiau iš įstaigų ir įmonių tarnautojų bei darbininkų kompartijos paruoštų rezoliucijų, kuriose raginama, jog Seimas prašytų Aukščiausios SSSR Tarybos, kad toji Lietuvą priimtų i Sovietų Sąjungos sudėtį i Lietuvoje būtų įvesta Stalino konstitucija. Nepartiniai Seimo nariai, tuo susirūpinę, nutarė pasimatyti i pasikalbėti tuo klausimu su „draugais“ N. G. Pozdniakov ir G. Dekanozov. Keletas Seimo narių sudarė dr. Garmui galimybę su jais pasimatyti i aikštis rūpinus klausimus. Pozdniakov sakėsi nieko negalįs tuo klausimu pasiūlyti i patarė pasikalbėti su G. Dekanozov, kuris buvo apsisėjęs sovietų pasiuntinybėje.

Po ilgesnės įžangos dr. Garmus paklausė, kokie yra Sovietų Sąjungos planai Lietuvos nepriklausomybės klausimu. Tas nusišypsojęs atsakė: „Jūs klausiate apie Lietuvos likimą. Ar jūs matote, kas vyksta už lango? — ir jis ranka mostelėjo i lango pusę. Tuo metu po sovietų pasiuntinybės langais užė tankai, o toliau gatvę žygiavo beveik vienu žydu manifestantų minios su raudonomis vėliavomis i ant lazdu pamautais Stalino, Lenino, Vorosilovo ir kitų komunistų atvaizdais. Užkėmę manifestantų balsai plėšė: „Jesli zavtra voina“... — Taigi, ar šie tankai i šios minios jums nieko nesako? Matote, kas darosi už lango, kas vyksta visame krašte, o jūs drįstate kalbėti apie nepriklausomą Lietuvą. Matote, jei ne ši minia, kuri nušlavė jūsų nepriklausomybę, tai šie tankai rodo, kad Lietuva jau negali būti nepriklausoma. Mes jus išvadinome i tokio žiauraus Smetonos režimo... Lietuva dabar yra laisva“.

Iš Dekanozov žodžių paaiškėjo, toliau pasakoja dr. Garmus, jog šėtoniškas planas, kad mes patys turime prašyti priimami i Sovietų Sąjungą. Vadinasi, savomis rankomis

turime išsikasti duobę ir save palaidoti.

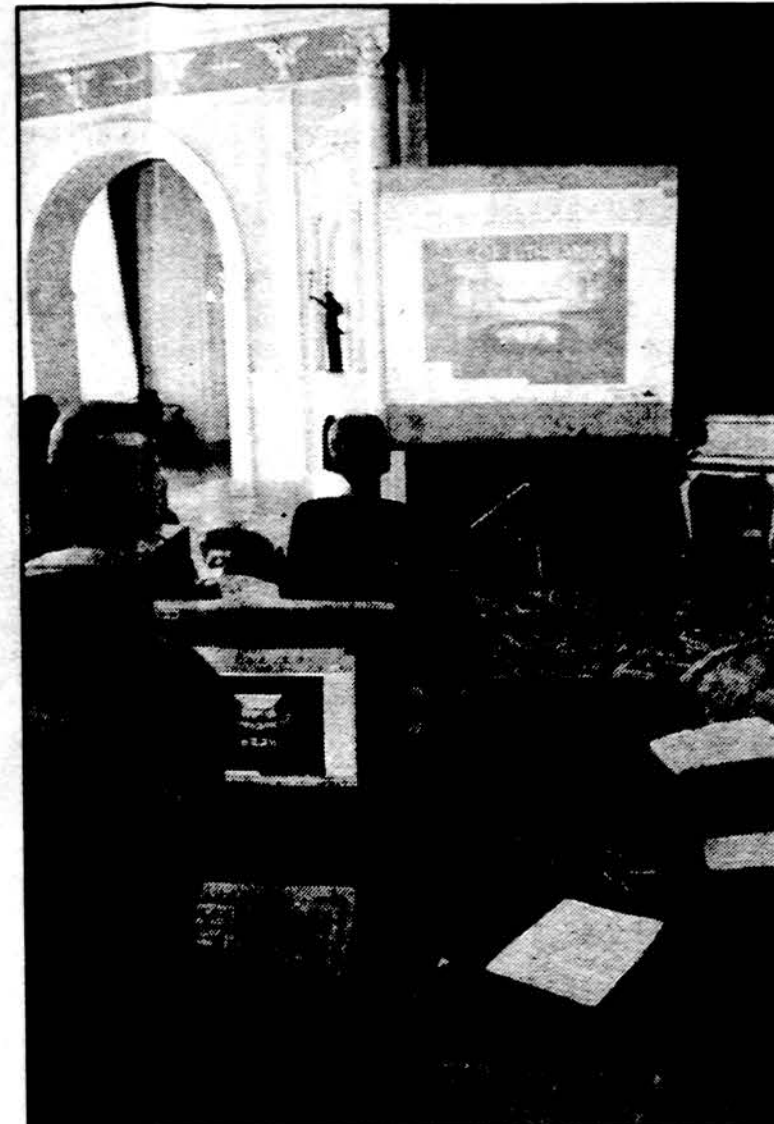
Tada dr. Garmus kreipėsi i Krėvė-Mickevičių, kaip ministro pirmininko pavaduotoją, kuris neseniai buvo grįžęs iš Kremliaus, kur buvo nvykęs aiškintis tolimesnį Lietuvos likimą, susitikęs su SSSR komisarių tarybos pirmininku ir užsienio reikalų ministru V. Molotov, kuris atvirai pareiškė, jog jau ankstiau buvę nutarta Lietuvą inkorporuoti i SSSR. Taigi žinios buvo prasitos, Lietuvai nepalankios.

Matydamas, kad dalyvaudamas liaudies vyriausybėje nieko Lietuvai negalės padėti, nes vienas vyksta pagal Maskvos nustatytą planą, V. Krėvė-Mickevičius padavė pareiškimą, kad iš vyriausybės atistatydina. Jo pareigas perėmė M. Gedvilas. Rugsėjo mėn. pasitraukė i finansų ministras E. Galvanauškas, kuris pasistengė išvykti i Vakarus.

Sovietų atstovybėje ne tik buvo formuojama vyriausybė, bet duodami nurodymai, kas ką turi atlikti. Pavyzdžiui, Salomėjai Nėriai buvo pasiūlyta parašyti poemą apie Staliną, o Kaziui Borutai — eilėraštį apie Lietuvą, kaip socialistinį respubliką narę. Visi dalyvavusieji Pozdniakov pasiūlymą nuplojo, o jis pakėlė taurėlę ir pasiūlė išgerti už būsimąją Salomėjos ir Borutos sėkmę.

1940 m. liepos 21 d. Kaune susirinko Liaudies seimas. Pagal dr. Garmus, vieno liaudies atstovų, pasakojimą, visas Valstybės teatras buvo paverstas lyg kokuo cirku. Sienos apkabinėtos raudonais plakatais, kuriuose didžiausiais raidėmis išrašinėti bolševikiški sveikinimai „draugui Stalinui“, i kitais bolševikinės propagandos atributais. Teatro parteris be Seimo narių, dar buvo pilnas „kvietinės publikos“: kompartietį, komjaunuolių, čekistų, šnipų. Taip pat visos lėšės ir visi aukštai užpildyti publikos. Seimo atstovai iš visų pusių buvo apsupty čekistų. Taigi vyko didžiausias moralinis ir fizinis spaudimas i atstovus, kad jie vykdytų komunistų partijos i Maskvos valią.

Sudaromas didžiulis prezidiumas, i kurį partija buvo parinkusi patikimiausius asmenis. J. Paleckis, ejęs Respublikos prezidento pareigas, paskaitė deklaratyvius pobūdžio pranešimą, išvardindamas Liaudies vyriausybės per tą laiką atliktus darbus, padarytas reformas ir santykius su Sovietų Sąjunga. Deklaracijos pagrindinė mintis buvo, kad Lietuvai reikia jungtis prie Sovietų Sąjungos. Tada prasi-

Daugiau kaip pusė mln. interneto vartotojų, budami bet kurioje pasaulio vietoje, dabar turi galimybę „pasivaikšioti“ po Lietuvos muziejus. Vilniaus paveikslų galerijoje birželio viduryje pristatytas elektroninis testinis leidinys „Lietuvos muziejai“. Nuotr. Eltos

dėjo balsavimas, vykstant didžiausiam entuziazmui, sukeliamam i teatrą sukvieštų agentų. Ne vienas kalbėtojas dėkojo raudonajai armijai, kurios dėka krašte vyksta tokie pasiekimai. A. Snieckus pasiūlo įtraukti i darbų tvarką Lietuvos prisidėjimo prie SSSR klausimą. Del santvarkos keitimo pasisakė atstovai: M. Gedvilas, D. Rocius (dalyvavęs Rinkimų žurnale), S. Vainekienė, R. Žebenka, B. Abdulkaitė. Negaištant laiko, priimama deklaracija del santvarkos pakeitimo, kad Lietuva tampa socialistine respublika. Visi balsuoja už, balsų niekas neskačiuoja. Priimta „vienbalsiai“.

Po pertraukos pradėdama svarstyti Lietuvos įstojimą i SSSR. Kalbas pasako: P. Pakarklis, P. Cvirka, Liudas Gira, B. Latvis - Fridmanas, M. Meškauskienė. Alytiškio T. Tamulevičiaus argumentas įstoti i SSSR buvo lemiamas, „nes Lietuvos valstiečiams nebuvo prieinama laikraščiai ir knygos, buvo skiepijama naminė ir chuliganizmas“. Per 1 val. 36 min. rezoliucija del stojimo i SSSR buvo vienbalsiai priimta. Dar M. Gedvila pasiūlė pagerbti čia pat viską stebėjusį SSSR atstovą Pozdniakov.

Dar reikia pastebėti, kad Darbo partijos, užmaskuotos

komunistų partijos, pastatytas kandidatų sąrašas buvo vienintelis, jokio kito pasirinkimo nebuvo. Kiek balsuotojų dalyvavo rinkimuose, jokių sąrašų nebuvo vedama. Priešrinkiminėje Darbo sąjungos programoje nė žodžio nebuvo užsiminta apie Lietuvos įsijungimą i SSSR. Buvo paskelbta, kad rinkimuose dalyvavo 95,51 proc. turėjusių teisę balsuoti, 99,19 proc. balsavo už pasiūlytus kandidatus. Rinkiminės ir balsų skaičiavimo komisijos buvo sudarytos iš partijai paklusnių žmonių, mokančių tylėti. Vyr. rinkimų komisijos pirm. V. Niunka, senas LKP narys.

Vėliau buvo sudaryta Liaudies seimo įgaliotoji delegacija, kuri vyko i SSSR Aukščiausią Tarybą prašyti, kad Lietuva būtų priimta i SSSR tautų šeimą. Delegacijai vadovavo J. Paleckis. Jį lydėjo: P. Cvirka, Salomėja Nėris, Liudas Gira, B. Abdulkaitė i kiti nepriklausomos Lietuvos duobkasiai. Lietuva tapo 14-ji Sovietų Sąjungos respublika. Spektaklis buvo suvaidintas. Kvieslingai atliko savo darbą.

* Per pastaruosius metus privačių gydymo įstaigų skaičius išaugo dešimtadaliu, o privačių dantų priežiūros įstaigų — beveik dviem dešimtadaliais.

Danutė Bindokienė

Nauja politika — senos pasakos

„Solidarumas“, „Visos tautos gerovė“, „Laikas ieškoti naujų išeities taškų“... Tai vis veliausi „naujų politikų“ šūkiai, be abejo, mėginant pabudinti iš apatijos balsuotojus, kad būsimieji Seimo rinkimai netaptų visišku fiasco. Pagal kai kuriuos tos „naujosios politikos apštalus“, šiuo metu Lietuvą spaudžia, „žlugdo pozityvias permainas, sprendžiant socialines problemas“, ne tiek pinigų, kiek idėjų stygius, tad reikia skubiai imtis priemonių tą stygių pašalinti.

Kaip Modernių krikščionių demokratų konferencijoje, įvykusioje Vilniuje liepos 3 d., išsireiškė Artūras Vazbys, vienas uoliausių „naujosios politikos“ rėmėjų ir propaguotojų: „Naujojo amžiaus socialinė politika turėtų remtis orientacija i žmogaus asmenines atsakomybės ugdymą, i jo sugebėjimų bei įgūdžių patiam pasirūpinti savimi formavimą. Kitaip tariant, išlaikytini mentalitetą visuomenėje turi pakeisti socialinio savarankiškumo jausmas ir solidarumo dvasia“. O kaip valstybei atsikratyti tų „išlaikytinių“ Vazbys pataria „pereiti nuo pinigų dalijimo prie investavimo, nes investuotos lėšos pri- valo užtikrinti atitinkamus socialinius padarinius — žmonių kokybės gerėjimą, socialinį saugumą bei žmogiškąjį orumą palaikančias sąlygas“.

Čia kažkaip kažkas nesirūša. Juk sėkmingos investicijos gali ateiti tik iš užsienio ir — tikėjime — iš Vakarų, nes Rusija kol kas morkudosi didesnėse ekonominėse klampynėse, kaip Lietuva ar kuris kitas kraštas, pro komunistinio rojaus sulūžusią tvorą pagaliau išsprukęs i laisvę. Tik kaip suderinti Lietuvą šiuo metu pastebimą nemažą vadinamųjų intelektualų dalies nusistatymą prieš įsijungimą i Vakarų Europos sąjungas, rinkas ar NATO, kas užtikrintų tų investicijų įplaukas?

Verta pastebėti, kad i „naujosios politikos“ vėžėdas stengiasi išsiropėti ne tik jaunesnieji, bet ir jau ne vieną „politines sriubos dubenį išsėrėję“ vyresnieji. Juk šiuo metu tos vėžėdos rieda smagiai ir galima tikėtis, kad jose sėdincijų norai išsipildys — jie pasiekė savo kelionės tikslą, t.y. laimės rinkimus. Tik kaip balsuotojai atsikirs, kurių politikų grąžbylostė plaukia iš tikro noro esamą padėtį pakeisti, žmonių gyvenimą pagerinti, o

kas papūgiškai kartoja skambius šūkius, kurie nuskrenda kaip muilo burbulai pavėjui ir greitai (žinoma, po rinkimų) sudužta?

Galbūt labiausiai neramina vadinamosios „koalicijos“, kai buvę priešai ir ne vieną piktą kritiką vieni kitų adresu per pastaruosius dešimt metų pasiuntę (tiek kalbėdami, tiek žiniasklaidos pagalba), dabar staiga šliejasi i grupes, šypsosi fotografams, lankosi prezidentūroje ir ieško prezidento palankumo, nors dar neseniai reikišė priešiškuomą „amerikoniui prezidentui“. Jeigu tai „naujoji politika“, Lietuvoje dar ilgai nenusistovės siu- buojanti „ženklų politinių verti- bybių devalvacija“ (sic!), kaip aukščiau minėtoje Modernių KDP konferencijoje kalbėjo dr. Egidijus Vareikis. Jis eina dar tolyn: „Drįstu pasakyti, Lietuvos demokratija stipriai demoralizuojasi. Senoji politi- ka savo galią mato beatodairi- skioje vadinamųjų valdinių kontrolėje ir žiauriose akci- jose; tikėjimas valstybe ir jos administracija palaužtas, nes tokio tikėjimo stinga patiems politikams. Administracija ne- slepia savo cinizmo. Vis daž- niau operuodama sovietiniais terminais, tokiais, kaip „jėgos struktūros“, „daugumos teisės“, „valdancioji partija“, „mes-jie“... Negydoma liga baigiasi min- timi, o svetimi vaistai nevei- kia...“

Tad kokie tos „naujosios politikos“ saviieji vaistai? Kol kas tebeatomos susigrupavi- mus ir persigrupavimus, kal- tinimus ir pasiteisinimus, po- puliarumo konkursus, kai žiniasklaida i nesutartinų lau- zelių gausiai beria sausutes vėliausiu apklausų skiedreles, o politikai — ir tie, kurie jau valdžioje, ir tie, kurie labai norėtų dabartinių vietų už- imti — šildosi prie tų laužų liepsnelės ir dar skambes- nėmis kalbomis vilioja būsi- muosius balsuotojus.

Visa tai galėtume vadinti tikrosios demokratijos vyksmo procesu, jeigu kažkas užtik- rintų, kad tas vyksmas ne- sulėtės (arba visiškai nesu- lėtės) i po Seimo rinkimų. Ar pirmenybių sąrašė tebeat- ysimė narystę NATO? Ar Lietu- va vis tebesiverš i Europos Sąjungą? O gal bus pradėta dažniau dairytis i Rytus? „Naujoji politika“ yra dar vys- tykluose. Už jos vystymą i priežiūrą atsakingieji turi bu- dėti, kad kūdikiš ne vien „rodytų balsą“, bet ir protą.

SU PALAPINE I MEKSIKA

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

Tęsinys

Nr.11 Vienoje vietoje keleiv- nis traukinys mus praleido! Neįtikėtina. Fred sakė, kad tokį dalyką mato pirmą kartą. Ano traukinio keleiviams mus fotografavo, filmavo, o mes jiems linksmai mojomė.

Šiandien pravažiavome per aukščiausią šios kelionės tiltą: Chinipas, kuris nutiestas per Rio Chinipas, 1,000 pėdų ilgio ir 355 pėdų aukščio. Taip pat pervaziavome ilgiausią tunelį nr. 86 — 5,966 pėdų ilgio. Tru- ko 4,5 minuciu. Kelionėje man buvo naujas patyrimas. Vie- noje vietoje sustojus, Romas išlipo iš „Avino“ su Shelley pasikalbėti, aš prisidėjau. Ne- atkreipiau dėmesio, kai trau- kinys vėl pradėjo važiuoti. Staiga žiūriu, prieš akis tiltas per tarpekį, žinoma, be jokių barjerų. Šiaubas! O nėra laiko grįžti i „Aviną“. Romas sako,

įsikabink „Avino“ ir užsi- merk. Taip ir padariau. Man matant tokias aukštumas, svaigsta galva, nenorėjau nu- siristi i apačią. Nesmagus, bet atmintinas patyrimas.

Apie pietus išvažiavome iš kalnų. Topografija vėl atitinka dykumai. Shelley per radiją atkreipia dėmesį i augmeniją. Čia po truputį matyti kaktu- sai, vieni vadinami vargonų rūšies, antri — kandelabara, nes jų formos tuos dalykus primena. Vaziuojame 18 my- lių per valandą greičiu. Ga- lime gamta grožėtis. Pakelėje atkreipiau dėmesį i kapines. Jos čia labai skirtingos. Pla- nuoji kur nors sustoti, foto- grafuoti, apžiūrėti.

Po truputį dinga kalnai. Čia matyti ryzių laukai, apelsinų sodai. Taip pat augina kana- pes, garbanzo pupeles. Toliau

vėl namai su grotomis, pak- lės prijuoklintos plastikini-iais maišiuokais.

Sausio 3 diena

I Los Moches atvykome 4 val. p.p. Mus čia rytoj išsodins iš traukinio. Romas šia progą pasinaudojo, pakeisdamas „Avino“ variklio alyvą. Viena bėda, vėjas papūtė ir gera da- lis alyvos atsidūrė ant platfor- mos grindų ir Romo kelnų. Truko laiko viską suvalyti. Tvarkomės, nes mus pradės stumdyti 7 val. ryto.

Skaitau Michener knygą „Mexico“. Pasiryzau šioje ke- lionėje baigti perskaityti, nes jau trečia kelionė i Meksiką. Tikiu, kad būtinai reikia susi- pažinti su šiuo romanu. Kai kurie bendrakeleiviai susiza- vėjo mano užsiangazavimu. Jie, šią knygą skaitydami, net rašė užrašus, kad nepasimes- tų romano juos.

Pora komentary. Vaziuoda- mi per kalnus, matėme sei-

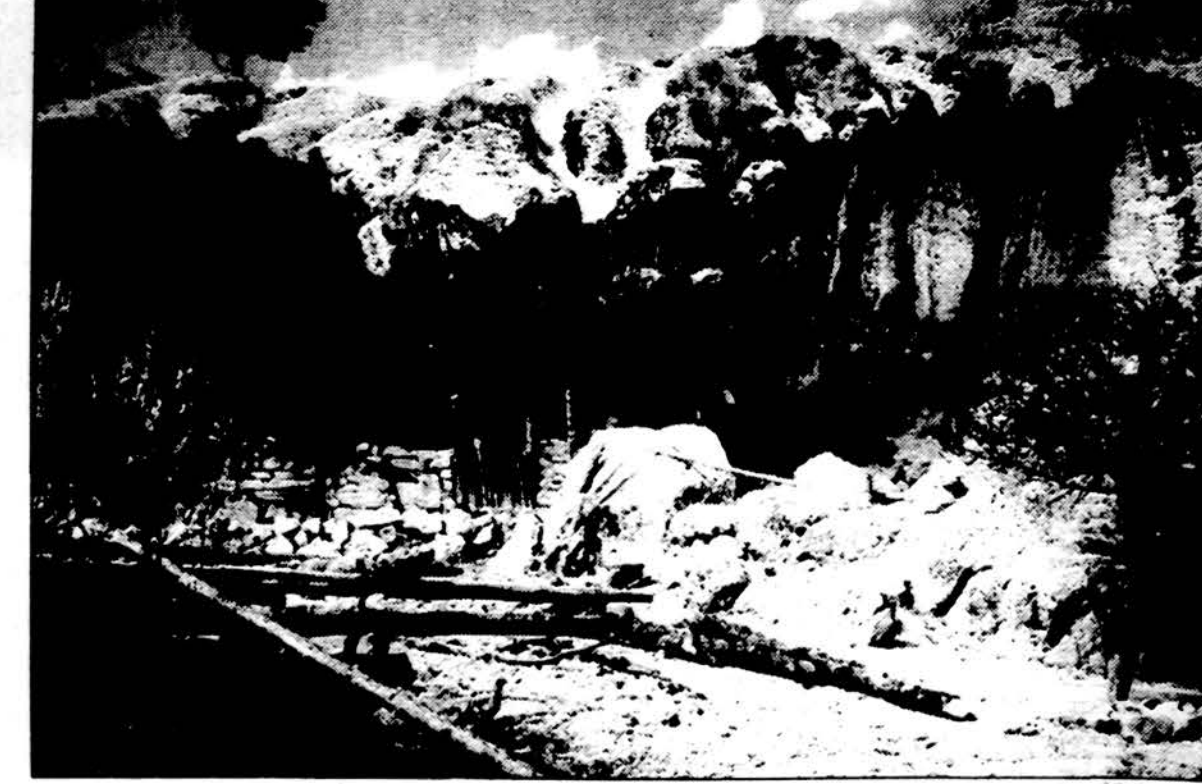
mas, gyvenant vagonuose. Matėme kai kurias vietoves labai švariai ir tvarkingai už- laikomas. Matėme ozkų, kiau- lių, asilų, galvijų kaimenes, užtvertas kiemuose, kitur ga- nantis prie kelio, kuriuos, jo- dami arklaais, prižiūri tikri kaubojai.

Viena bendrakeleivė pasako- jo, kad viename kaime, netoli sienos matė, kaip vaikai mu- šėsi su kiaučėmis dėl maisto. Tikrai čia varginga: skurdas ir badavimas. Besikalbant suži- nojau, kad dauguma bendra- keleivių savo visus pasiimtus užkandžius pakeleje vaikams išdalino. Taip, esame turtingi, nors to nepajuntame, kol ne- matome, kas yra tikra varguo- menė. Prieš kelionę mums buvo patarta, jei norime duoti savo naudotų rūbų, batų, bazi- nyčių jie bus išdalinti vietini-ams meksiakiečiams. Ma-čiau, kaip vienas grupės narys nešė didelį maišą rūbų i baž- nyčią. Manau, vis tik ameri-

kiečiai yra labai dosnūs. Labai atjaucia kitus.

Šį vakarą suneštinė vaka- rienė. Taip pat gavome diplo-

mus, pažymint, kiek tiltų ir tunelių pravažiavome. (B.d.)

St. Sebastian urvas (prie Creel miestelio), kuriame gyvena Tarahumara indėnai.

TARP MŪSŲ KALBANT

STALINAS, BERIJA IR KITI ANŲ LAIKŲ ŽMONĖS

Princeton universitetas 1993 m. išleido knygą „Beria, Stalin's first lieutenant“. Jos autorė: Amy Knight. Knygoje išvardyta daugybė žmonių. Jų tarpe — mūsdiški Snieckus (Snieckus) ir lietuviškai skambantis pavardės savininkas Janushaitis. Snieckus yra gerai žinomas Lietuvoje ir išeivijoje, o Janushaitis mūsų tarpe nedaug kam girdetas.

Taipgi yra aprašyti nacių Vokietijos ir Sovietų Sąjungos slapsti susitarimai, kurie igali- no sovietų kariuomenės įžen- gimą į rytų Lenkiją ir Baltijos valstybes. Taipgi minimi es- tų, latvių ir lietuvių suėmi- mai ir masiniai tremimai. Vie- noje vietoje cituojami sarkas- tiški Stalino žodžiai: „Drau- gas Berija pasirūpė iš Baltijos respublikų atvykstančių sve- čių apgyvendinimu“.

Berija buvo vienas artimiaus- ių Stalino bendradarbių ir vienas galingiausių sovietijos žmonių. Pasakyti, kad Berija buvo gruzinas, gal ir būtų tie- sa, bet ne visiškai tiesa. Berija gimė Mingrelijos teritorijoje. Mingrelia (sen. Kolchida), ka- daisė buvusi nepriklausoma valstybė, sovietiniais laikais buvo įjungta į Abchazijos au- tonominę respubliką. Mingre- liai, neturėdami savo rašyti- nės kalbos, amžių bėgyje įsi- savino giminingą gruzinų kal- bą.

Berija, 1915 m. besimokyda- mas Baku Politechnikos mo- kykloje, įstojo į nelegaliai vei- kiančią marksistų organiza- ciją. Vėliau įsijungė į Rusijos Socialdemokratų partijos kai- rių sparną, o dar vėliau, sutap- es su bolševikais, tapo Komu- nistų partijos nariu. 1938 m. buvo Stalino iškviestas į Maskvą ir paskirtas NKVD viršininko pavaduotoju. Ne- trukus užėmė ir viršininko vie- tą. Tokiu būdu jo žinion pa- teko vidaus saugumo ir už- sienio zvalgybos reikalai. Taipgi jis vadovavo milžiniš- kam Gulago tinklui. II Pasau- linio karo metu teko tvarkyti karo pramonės reikalus. O, pasibaigus karui, vadovavo Vokietijos pramonės įmonių išardymui ir jų perkėlimui į Sovietų Sąjungą. Paskui jam buvo patikėtas ir atominės bombos gamybos projektas.

Stalinas ilgą laiką neabejojo Berijos ištikimybė. Tuo tarpu

Berija turėjo užkulisinių kes- lų. Jis slapčia siekė Maskvos įtakos apribojimo, respubliko- se tautiškumo sustiprinimo ir net Stalino vietos užėmimo. Pirmiausia jo pastangomis bu- vo „apvalyta“ Gruzijos res- publika, keletą rusų tautybės aukšto rango pareigūnų pa- keičiant gruzinais. Knygoje rašoma ir apie kitus Berijos bandymus. Pavyzdžiui, apie Berijos slapstus pasitarimus su Graikų katalikų (unitų) Me- tropolitu Yosyl Slipyi, tuo metu kalėjusiu Mordovijos la- geriuose. Taipgi yra minimi Berijos pasiuntinių atsilanky- mai Gudijoje, Lietuvoje, Latvi- joje, Estijoje. Respublikiniai vadovai buvo gundomi tautinių ir religinių teisių praplėtimu ir Maskvos atsiųstų patikė- tinių „išvietinimo“ galimybė- mis.

Tai pripažino Lietuvos kom- partijos galva Snieckus (A. Snieckus). Jo vėlesniu aiškini- mu, Berija stengėsi paaštrinti rusų-lietuvių santykius. O kas gi tas Janushaitis, lie- tuviškai skambantis pavar- dės savininkas? Tai Lenkijos kariuomenės generolas. Ne- aisku, kaip ir kada jis pateko į Sovietų Sąjungą. Knygoje yra paminėtas Berijos ir šio gene- ralo pasikalbėjimas politiniais ir kariniais klausimais. Beje, bostoniškeje Lietuvių enciklo- pedijoje parašyta, kad lenkų generolas (rašoma Marjan Zegota Januszajtis) I Pasauli- nio karo metu dalyvavęs lenkų legionuose. Rašoma kad 1924-1926 m. jis buvo Naugarduko vaivada.

Nežinia, kokio likimo susi- laukė šis (tikriausiai lietuvių kilmės) generolas. Taciau yra žinomas Berijos likimas. Jo svajonė neišsipildė. Stalinas mirė 1953 m. kovo 15 d. Kal- bama, kad Berija, stovėda- mas prie Stalino karsto, šir- dyje džiūgavo dėl netikėtos Stalino mirties. Taciau jam nepavyko viešai pasidžiaugti. Jis netrukus buvo suimtas, apkaltintas ir sušaudytas. Tai atsitiko 1953 m. gruodžio 23 d.

Gruzino poeto Geronti Riko- dze žodžiais, Berija sugebė- da išgirsti prie stalo sėdintį žmonių pasikalbėjimus ir įsi- mylėjusių žmonių atodūsius.

Petras Petrutis

GALIMA UŽSISAKYTI LIETUVOJE LEIDŽIAMAS KNYGAS

LR Seimo ir JAV LB atstovų komisija buvome prašomi iš- kelti klausimą: kur ir kaip bū- ti galima užsisakyti Lietuvoje leidžiamas mokslines knygas. Šį pavasarį kovo mėn. posė- dyuose pasiūlėme Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centrui pasvarstyti, ar galėtų tokią paslaugą atlikti. Birželio 9 d. iš Informacijos centro di- rektoriaus Zilvino Beliausko buvo gautas atsakymas, kad jie pasiruošę knygas siųsti viso pasaulio užsienio lietu- viams. Informacijos centro adresas yra: Gedimino pr. 24, 2600 Vilnius, elektroninio pašto adresas: info@litic.lt.

Naująsą informaciją apie leidinius galima sužinoti Lie- tuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos svetainė- je, kurios adresas:

<http://www.lng.lt/publications_1.html>

Kam neteko važiuoti pasta- ruoju laiku į Lietuvą, tie tik- rai nustebtų, kiek ir kokių svarbių knygų yra išleidžia- ma. Nuolatos vyksta naujų

knygų pristatymai, perspaus- dinamos išeivijos autorių kny- gos. Nors ir nepalankios pra- gyvenimo sąlygos, tačiau gy- ventojai skuba jas pirkti, arba labai džiaugiasi, kai jiems yra padovanamos knygos. Kaip tik šią savaitę gavau iš Seimo leidyklos „Valstybės žinios“ pranešimą, kad naujai išlei- stas „Mažosios Lietuvos veidai ir vaizdai“, 1885-1940 metų ikonografinis albumas, pa- rengtas Domo Kauno, daili- ninkas Alvydas Ladyga, 440 puslapių, 680 nespaltvotų iliustracijų, kietas įrišimas.

Lietuvoje netrūksta grožinės literatūros vaikams, ypač puošniai išleidžiami vertimai iš anglų kalbos. Mūsų vaiku- čių knygų lentynos turėtų būti pilnos lietuviškų, o knygą my- lėti yra ypač būdinga mūsų tautos kultūrai. Ta meilė ne- gali išblėsti ir ateityje.

L. Rugienienė

• Kai purvą bendri kiurais batai, niekaip neįrodys, kad dažnai plaukia kojas.

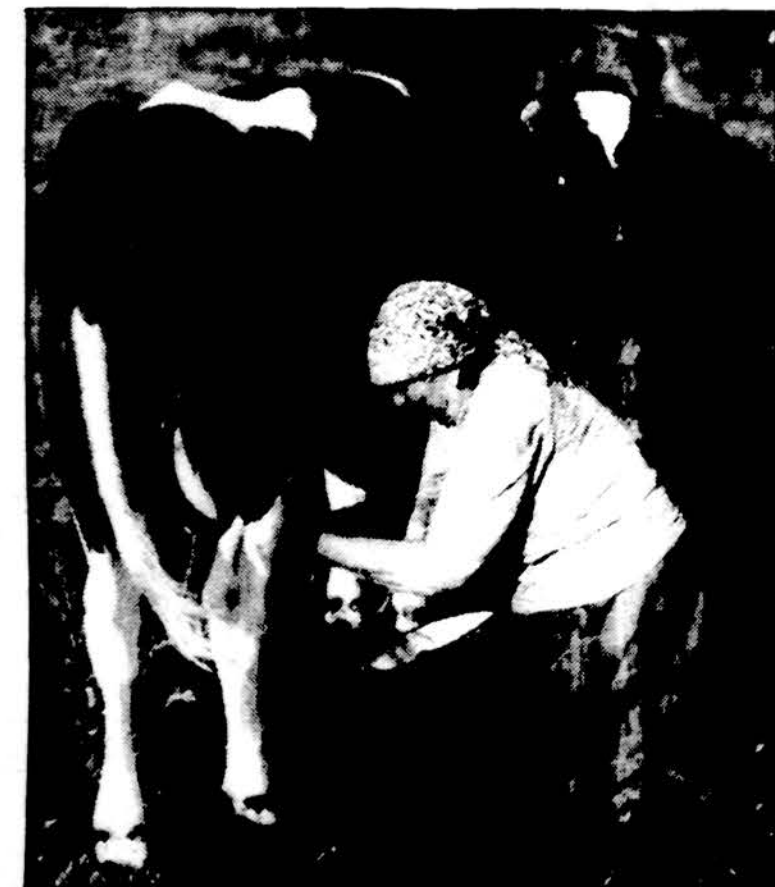
Birželio cідuryje įvykusio Tarptautinio Vilniaus kongreso „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“ dalyviai bai- giamajame posėdyje Vilniaus koncertų ir sporto rūmuose. Algimanto Žižiono nuotrauka.

NAUJA VISUOMENINĖ ORGANIZACIJA

Vilniuje susikūrė nauja vi- suomeninė nepolitinė organi- zacija — sambūris „Patirtis“. Jis jungia išsimokslinusių, didelę patirtį ir autoritetą vi- suomenės gyvenime igijusių, mokslo, kultūros, ūkio reikalų žinovus, kuriems rūpi Lietu- vos ateitis, išsikapstymas iš ekonominių ir socialinių sun- kumų. Tarp šio sambūrio stei- gėjų ir narių — žymūs huma- nitarai akademikai Vytautas Kubilius, valstybinės mokslo premijos laureatas prof. Hen- rikas Zabulis, aktorius Dona- tas Banionis, Šv. Mikalojaus bažnyčios kunigas monsinjo- ras Kazimieras Vasiliauskas, pagarsėję medicinos daktarai Algimantas Marcinkevičius, Povilas Čibiras, inžinierius Al- binas Jasiūnas, ekonomistas akademikas Kazimieras Meš- kauskas, teisininkas Algiman- tas Džiegoraitis ir kiti vy- resnės kartos intelektualai.

Vilniaus savivaldybės saleje įvykusiame sambūrio „Patir- tis“ steigiamame susirinkime kalbėjęs vienas šios organiza- cijos kūrimo iniciatorių, in- žinierius A. Jasiūnas pasakė, kad „Patirtis“ susibūrė svar-biausių valstybės gyvenimo sričių žinovai — tai Lietuvos aukso fondas. Ne vieną de- simtį metų jie atidavė dirbda- mi visuomenės labui. Jų su- kauptas žinių bagazas ir pa- tirtis reikalingi Lietuvai.

— Nesimeisime jokių valdy- mo funkcijų, opozicijos val- dziai, bet pareikšime savo nuomonę dėl naujų Seimo įstatymų projektų, vyriaus- tybės nutarimų, nes dabar jų priimama nepakankamai pa- rengtų, jie įneša daug painia- vos, — sakė A. Jasiūnas.

„Pieno pramonė“. Viktoro Kapočiaus nuotrauka.

Jis priminė, kad panaši or- ganizacija iš vyresniojo am-žiaus specialistų veikia Šve- dijoje. Iš pradžių ši organizaci- ja buvo ignoruojama, bet kai Švedijos parlamentas — stor- tingas priėmė gerai neapma- sytą įstatymą, o vyriausybė — gyvenimo logikai prieštarau- jantį nutarimą, senųjų spe- cialistų taryba pareiškė savo nuomonę, kuri padėjo ištaisyti klaidas. Po to pasikeitė val- dzios požiūris į šią tarybą, at- sirado noras su ja tartis, kon- sultuotis įvairiais klausimais, kviešti tarybos narius pa- tarėjais stotinge ir vyriaus- sybėje.

Panašūs uždaviniai numato- mi ir sambūriui „Patirtis“. Steigiamajame susirinkime priimtuose įstatuose pažymi-

mas svarbiausias sambūrio tikslas-patarimais ir konsulta- cijomis teikti pagalbą įsta- tymų ir kitų valstybinių doku- mentų projektų rengėjams.

Sambūrio įstatuose numato- ma, kad Sambūrio nariais gali būti tiek Lietuvoje, tiek už- sienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai.

Steigiamajame susirinkime priimtuose laiške Seimui ir vy- riausybei rašoma: „Nesiruo- šiame būti opozicija valdžiai, bet pasilieiname teisę pareikšti savo nuomonę svarbiais Lietu- vos ir jos žmonių gyvenimo klausimais“.

Sambūrio „Patirtis“ pirmi- ninku išrinktas žymus ma- tematikas akademikas Jonas Kubilius.

Sambūrio adresas: Minties g. 1 c-6, 2042, Vilnius, telefo- nas 75-87-61.

Algimantas A. Naujokaitis

VISOS VALDŽIOS NE SPRENDĖ KAIMO PROBLEMAS, O TIK „GESINO GAISRUS“

„Atgimimo“ savaitraščiui duodamas interviu, naujasis Lietuvos žemės ūkio rūmų pirmininkas Jonas Ramonas teigia, kad valstybė, formuo- dama žemės ūkio strategiją, turi atskirti socialinę paramą smulkiesiems ūkininkams ir ska- tinti investicijas į stambius ūkius. Tikslai taip žemės ūkio sektorius Lietuvoje gali tapti efektyvus. Jo nuomone, per 10 metų nė viena vyriausybė ne- sukūrė strategijos, kaip refor- muoti žemės ūkį ir tik „gesino gaisrus“, taisydamas ankstes- niųjų klaidas. Būsimos parti- jos, kurios ateis į valdžią, jo nuomone, elgsis taip pat.

Atsakydamas į žurnalistės Giedrės Bielskytės klausimą, ar Lietuvos žemės ūkiui la-

biau tiktų rinkos sąlygos, ar subsidijuojama gamyba, J. Ra- monas kalbėjo, kad pirmiau- sia reikia žiūrėti į priežastis, kurios lemia žemės ūkio pa- darinių, kurie dabar vyksta. Pirmoji yra ta, kad žmonės, imdami žemę, nesu- vokė, kad ūkininkavimas yra verslas. Šiandien dauguma jų nusivylę, nes nepavyko igy- vendinti savo patriotiškų keti- nimų. Jis prisimena vieną su- sirinkimą prieš dešimtį me- tų, kuriame žmonės kalbėjo, kad ima žemę, nes nori prikelti gimtinę. Tik vienas ūki- ninkas iš viso 50-70 žmonių pulko tepasakė, jog eina užsidirbti pinigų gyvenimui.

Žemės ūkio rūmų pirminin- kas sako, kad socialinės kai- mo problemos turi būti spren- dziamos ne iš Kaimo remimo fondo lėšų, o per pensijų sis- temą ir draudimą. Didelė pro- blema kaimo yra tai, kad kai- mo žmogus, gaunantis nedar- bo pašalpą, nesuinteresuotas dirbti. O kam, jeigu kas mėnesį valstybė skiria 300-400 Lt pašalpos. Vargdamas su viena karve, tiek negautų.

Iš ko Lietuva gali gyventi, klausia J. Ramonas. Neuž- augs čia pramonės gigantai, atsako jis. Paziūrėjus į Pra- monininkų konfederacijos tei- kiamus apdovanojimus, maty- ti, kad 70 proc. apdovanojimų žmonių veikia žemės ūkio sek- toriuje. Visa pramonė susijusi su žemės ūkiu.

O rinkos sąlygomis žemės ūkis neišgyvens, tikina pirmi- ninkas. Apie 40 proc. Europos sąjungos biudžeto skiriama žemės ūkiui, Lietuvoje — 5-7 proc. BVP. Rėmimas Lietuvoje yra menkas. Vadinas, protin- giau turi būti paskirstomos turimo lėšos. Šiuo metu efek- tyvumo nesiekiamo, papras-

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Cikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aleks S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 561-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamė stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Reikalinga moteris prižiūrėti namus ir tris mergaites. Alga, kambarys, maistas ir kelionė apmokama. Kalifornijoje, tel. 510-420-8181 arba 510-654-4100.

66 St. ir Kedzie
Išnuomojamas 3 kamb. butas su apšildymu. \$400 į mėn.
Tel. 708-425-7160.

Moteris, turinti ilgametę patirtį auklėjimo darbe, gali prižiūrėti vaikus savo namuose rytais ir vakarais. Skambinti Angelei, tel. 773-776-7488.

PARKFIELD FORD
• Jums reikia naujo ar naudoto automobilio, „van“, sunkvežimio, „sports utility vehicle“ žemumos laukiamas?
• Neturite kreditinės istorijos? • Nėkalbete anglų kalbą?
Ne problema! Vairuoti automobilį galite jau šiandien! Priimame visus pareikšimus kreditui gauti. Taip pat sutvarkome finansavimą, neįdirbt kreditinio istorijos.
• Neprašysite šios progos! Užsikiškite pas mus:
11400 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60655
Tel. 773-239-7900, fax 773-239-9296
E-mail: pparkfield@aol.com ir pasikalbėkite su
ASTA FIELER
Certified Auto Sales Consultant

čiausiai pinigai išdalinami. Pz., per 10 metų valstybė in- vestavo į pieno ūkį 1 mlrd. Lt, tačiau efektyvus pieno ūkio nesukurta. (Primintina, kad pienininkų asociacijos preziden- tas ir vienas turtingiausių Lietuvos žmonių yra buvęs ministras pirmininkas A. Šleževičius. A. V. Š.) Pieno pramonėje yra daug proble- mų. Perdirbėjai siūlo savo kainas ir neina į derybas. Po- litikai prieš rinkimus gali pri- versti dabartinę valdžią padidinti pieno supirkimo kainas, ir tai būtų paprasčiausias sprendimo būdas, bet vykdyti šiuos sprendimus tektų bū- simai valdžiai, ir vėl reikiama suma – 60-70 mln. Lt – būtų grąžinama iš Kaimo remimo fondo. Jokio žingsnio į priekį. A. V. Š.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

SĖKMINGAS AUKU VAJUS

Lietuvos Vycių padalinio „Pagalba Lietuvai“ valdyba praneša, kad prieš keletą mė- nesių organizacijos izdo ištekl- liai visiškai sunyko. „Catholic Medical Mission Board“, New Yorke veikianti organizacija, ir „Pharmacists Without bor- ders“, veikianti Prancūzijoje, turėjo labai daug vertingų ir reikalingų vaistų paaukoti Lietuvai ir jos žmonėms, tik „Pagalba Lietuvai“ reikėjo už- mokėti persiuntimo išlaidas už tris 40 pedų ilgio talpintu- vus.

Prieš Velykas daugiau negu 1.900 laisčių buvo pasiūsti vi- suomenei prašant skubios fi- nansinės paramos šiam pro- jektui. Džiaugėmės, kad vi- suomene taip gražiai ir greitai atsiliėpė į mūsų prašymą. Buvo gauta arti 15.000 dol. iš 211 aukotojų. Su šia suma

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF: 773-586-5888
MOB: 708-425-7188
FAX: 708-586-4833

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybių įkainavimas namui
• Perkame ir pardavame veltui
• Pensininkams nuolaida

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite par- duoti ar pirkti namus miestie ar priemiesčiuose, kreipkitės į DANUTĖ MAYER. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patars. Nuosavybių įkainavimas veltui.

CNA's Home Health
Growing medicare agency needs you! Benefits for FT. Bonus after 6 months. NW Chicago & suburbs. VMI 773-467-1777.

Moteris ieško bet kokio darbo: gali slaugyti ligonius, prižiūrėti vaikus, atlikti namų ruošą ir gyventi kartu. Tel. 708-388-4193 arba 773-779-4603.

Moteris ieško bet kokio darbo: gali slaugyti ligonius, prižiūrėti vaikus, atlikti namų ruošą ir gyventi kartu. Tel. 708-388-4193 arba 773-779-4603.

PARKFIELD FORD
• Jums reikia naujo ar naudoto automobilio, „van“, sunkvežimio, „sports utility vehicle“ žemumos laukiamas?
• Neturite kreditinės istorijos? • Nėkalbete anglų kalbą?
Ne problema! Vairuoti automobilį galite jau šiandien! Priimame visus pareikšimus kreditui gauti. Taip pat sutvarkome finansavimą, neįdirbt kreditinio istorijos.
• Neprašysite šios progos! Užsikiškite pas mus:
11400 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60655
Tel. 773-239-7900, fax 773-239-9296
E-mail: pparkfield@aol.com ir pasikalbėkite su
ASTA FIELER
Certified Auto Sales Consultant

Nuo š.m. sausio 1 d. iki birželio 29 d. jau 9-ni 40 pedų ilgio talpintuvai buvo pasiūsti Lietuvon. Šių talpintuvų vertė arti 4,699,981 dol. Siuntimo išlaidos, kurias „Pagalba Lie- tuvai“ sumokėjo iš dosnių au- kotojų aukomis yra 21,360 dol. Per paskutiniuosius dešimtį metų 83 talpintuvai buvo pa- siūsti Lietuvai. Jų vertė siekė daugiau 63-jų milijonų. Per- siuntimo išlaidos kainavo 346,376 dol. „Pagalba Lietuvai“ valdyba dėkoja visiems už dosnumą ir pareiškia, kad tik visų auko- tojų gausiomis aukomis tal- pintuvai gali pasiekti mūsų brolių ir seses Lietuvoje.

Dekojame visiems priside- jusiems prie šio svarbaus pro- jekto. Tikimės, kad visų nuo- latinė parama šiam didingam Lietuvos Vycių projektui yra labai reikalinga dabar ir bus reikalinga ateityje.

Regina Juškaitė-Švobienė
Pirmininkė

KATINŲ MUZIEJUS ŠIAULIUOSE

REGINA ŽUKIENĖ

Šiauliai iš kitų Lietuvos miestų išsiskiria savo muziejais. Tai ir turtingas eksponatais etnografinis, „Aušros“, fotografijos, dviračių, radio ir televizijos, ugniagesių ir kiti muziejai. Tarp jų — Šiaulių katinų muziejus. Europoje toks yra tik Šveicarijoje ir neseniai atidarytas Olandijoje, Amsterdamo. Pastarajame turtingas mecenatas eksponuoja garsių dailininkų paveikslus, kuriuose nupiešti katinai.

Šiaulių katinų muziejus gali pasigirti eksponatų gausumu, jų įvairumu, jam vadovauja didelė entuziastė, katinų mylėtoja Vanda Kavaliauskienė.

Daugelis žmonių turi koki nors pomėgį. Vieni mėgsta fotografuoti, kiti keliauti, tretieji kolekcionuoti: renka pašto ženklus, atvirukus, lėles, pyptę, degtukų dėžutes ir t.t. Pomėgis praturtina žmogų. Mano bičiulė, Šiauliuose gyvenanti vaistininkė Vanda Kavaliauskienė taip pat mėgsta kolekcionuoti. Turi didelę biblioteką, surinko daugybę įvairių progomis išleidžiamų ženkelių, „pašto ženkelių“, bet labiausiai pamėgo rinkti suvenyrus — katinėlius.

Kartą 1962 m. bendradarbiaudama iš Lenkijos, lauktuvių jai parvežė gražų juodą medinį katinuką. Po to iš kaskur atsirado dar du. Gyvų katinukų ir šuniukų Vandos Kavaliauskienės namuose buvo nuo pat vaikystės. Jų graži šeima — tėvai ir keturi vaikai gyveno mediniame name Šiauliuose, Šatrijos gatvėje. Prie namo buvo sodas. Tėvelis, vaistininkas ir Šiaulių gimnazijos chemijos mokytojas Stasys Jurevičius ir mama, Jadvyga Lastauskaitė-Jurevičienė mokė vaikus mylėti visą, kas gyva, puoselėti gamtą, savo meilę dalinti ir kitiems, mažesniems už save. Todėl namuose visada buvo gyvuliukų, paukštelėlių, kuriuos vaikai turėjo prižiūrėti.

Broliai Algirdas ir Vytautas tapo inžinieriais statybininkais, sesutė Aldona — gydytoja, o Vanda pasirinko tėvelio profesiją. Baigusi Šiaulių gimnaziją, norėjo studijuoti farmaciją, bet 1941 m. prasidėjęs karas ir tėvelio liga sutrukdė. Mama mirė, kai jai buvo 16

metų, tėvelis — 1942-aisiais. Reikėjo manytis patiai. Pradėjo dirbti Šiaulių vaistinėse mokine. 1944 m. baigė Kauno Vytauto didžiojo universiteto medicinos fakultete organizuotus farmacijos kursus, įgydama vaistinininko padėjėjos teises. Diplomą provizore tapo tik 1958 metais, neaktyviai būdų baigdama Maskvos farmacijos institutą.

Ištekėjo už mokytojo, gamtos mylėtojo Adolfo Kavaliausko. Sename name Šatrijos gatvėje gyvų padarėlių atsirado dar daugiau: šuniukai, „fredkos“, nutrijos, pašto karveliai. Sode nuolat švilpavo varnėnai, palangėje lašinu-kais ir trupinėliais smaguria-vo zylės ir žvirbliai. Net kiaunė, tiesa, neprašyta, apsigyveno namo palėpėje, ją traukė pašto karveliai. Buvo ir katinų, tik jų gyvenimas dažnai būdavo trumpas — išėję pasivaikščioti pakliūdavo po pravažiuojančių mašinų ratais.

Pradėjusi domėtis suvenyriniais katinėliais, Vanda atrėpė dėmesį į jų kūrėjų išmonę. Kilo noras rinkti šiuos meno darbelius. Taip ir prasidėjo jau beveik 40 metų tęsiantis šio kolekcionavimo aistra.

Juo toliau į mišką, tuo daugiau medžių... Kolekcionuojant figūreles pradėjo rinktis literatūra apie kates, jų veisles, būdą, įvairius apsakymus apie jų šeiminius ir katinų nuotykius, po to atsirado pašto ženklai, atvirukai su katinėmis, paveikslai, nuotraukos, kalendoriai, žaislai, indai ir kiti dalykėliai, papuošti katinų atvaizdais.

Kiekvienas pažįstamas ar giminaitis, žinodamas Vandos pomėgį, grįždamas iš kelionės stengdavosi parvežti lauktuvių „katinėlių“. Štai juoda katinė iš Vokietijos, kita iš Vengrijos parvežė aktorius Donatas Banionis, kalendorių su katiniais iš Japonijos padovanojo prof. Kestutis Krikščiūnas, iš Lenkijos katinėlių — daktaras Alfonsas Stakenas. Sesutė Aldona, ištekėjusi už karo aviacijos gydytojo Vytauto Tauro, besitraukdama nuo artėjančios sovietų armijos, apsigyveno JAV, Čikagoje. Ji

Katinų muziejaus įkūrėja Vanda Kavaliauskienė ir „muziejaus direktorius“ Mikis.

atsiuntė Vandos kolekcijai Amerikos katinėlių, literatūros apie kates. Atsirado katinukų iš įvairių Sovietų sąjungos vietovių, iš Europos, Azijos šalių, Amerikos, Australijos ir net iš Afrikos. Daug eksponatų Vanda pirkė už sunkiai uždirbamus pinigus, todėl jokio turto taip ir ne užgveno.

Panevėžio farmacininkė Irena Aleknienė, Panevėžio dramos teatro vyr. režisieriaus ir aktorius Jono Alekno našlė, apie katinėlius pamėgo rašyti eilėraščius. Jų Vandos kolekcijoje daugiau kaip 4,000.

Šiauliuose buvo tradicija organizuoti medikų žiemos šventes Saulės mūšiu paminėti. Švenčių metu vyko sportinės varžybos ir įvairių pomėgių parodos. Nuo 1976 m. su savo katinėliais jėse dalyvaudavo ir provizorė Vanda Kavaliauskienė. 1983 m. „katinėlių“ paroda buvo surengta Šiaulių mokytojų namuose, vėliau — Kaune, Jonavoje, Mazeikiuose. 1989 m. didelė paroda įvyko Šiaulių parodų rūmuose.

Žurnalistai visada medžioja sensacijas. Maskvos APN agentūra apie V. Kavaliauskienės kolekciją 1987 m. pranešė prancūzų žurnalui, rašančiam apie kates. 1988 m. pasirodė straipsniai Maskvos, Lenkijos ir Čekoslovakijos žurnaluose. Po šių straipsnių iš katinų mylėtojų pradėjo plaukti laišukai, o kartais ir „katinėliai“.

Nedidelis, seno namo mansardoje esantis butas (pirmame aukšte gyveno brolio vaikų) nebegalėjo sutalpinti eksponatų ir žmonių, kurie norėdavo juos pamatyti. Kilo mintis įkurti muziejų.

Šiaulių miesto valdžiai padedant, muziejų sutiko priimti Šiaulių jaunųjų gamtininkų stotis, įsikūrusi Žuvinių gatvėje 18. Ir štai 1990 metų gegužės 17 d. Šiaulių miesto meras, dabar Seimo narys K. Šavinis perkirpo Šiaulių katinų muziejaus atidarymo juostelę.

Ekspozicijai skirtos antrame aukšte esančios trys salės. Lankytoja jau prie durų pasitinka katinų karalystę, o kartais ir pats muziejaus „direktorius“ Mikis, Lietuvos rainis. Muziejuje visas primena katinus. Prie durų skambintis katinas, katinėliai spalvotuose langų vitražuose, laiptų turėklų ornamentuose, ant tapetų, šviestuvų, kėdžių. O eksponatų daugiau negu 1,000.

Kates žmonės senai prisijaukino ir pamėgo. Jau žiloje senovėje kates buvo gerbiamos, tai rodo ir katinų mumijos, randamos senovės tautų kapynuose. Katė gražus, meilus sutvėrimas, nors jos giminė yra ir pats žvėrių karalius liūtas, nuožnis gražuolis tigras, plėšrus leopardas, greitakojis gepardas, mūsų girių puošmena lūšis ir daug kitų.

O kokia naminių katinų įvairovė! Tai ir paprastieji darbuotuliai, pelių gaudytojai raičiai, ir kilmingi, pasipūtę ilga-plaukiai persai, mėlynakės Siamo katės, trumpaplaukiai Europos katinai.

Muziejuje sukaupta daug informacijos apie katinų veisles, daug jų nuotraukų. Čia rasime ir daug įdomybių apie katinus. Daugelis pasaulio žymių rašytojų, aktorių, politikų veikėjų ir mokslininkų mėgo kates. Štai amerikiečių garsus rašytojas E. Hemingway jų turėjo daugiau kaip 40. Savo katę Povelą myli ir lietuvis dainininkas Vytautas Baravičius. Neseniai mūsų spauda rašė, kaip katė išgelbėjo šeimą ištikus gaisrui. Ji, pirmoji pajutusi dūmus, pažadino kitus.

Katės nuostabus sutvėrimas. Mokslo įrodyta, kad jų murkimas ir meilė gydo šeiminius, mažina kraujospūdį, ramina nervus. Garsus rusų mokslininkas Pavlov sake, kad jei turi katę, nuo nervų bromo gerti nereikės.

Muziejuje žurnalų ir laikraščių straipsniai sugrupuoti į aplankus atskiromis temomis: „Ižymūs žmonės ir katinai“, „Mokslas, sveikata ir katinai“, „Humoras ir katinai“, „Katinų žygdarbiai“ ir kt.

Idomus straipsnis apie katę Tauzą. Ji, kaip rašė Anglijos spauda, per 22 metus pagavo net 8,000 pelių, todėl gimtadienio proga gavo pasveikinimą net iš pačios Anglijos karalienės.

Žmonės sako, kad šuo prisiriša prie šeimininko, o katė — prie namų. Tačiau muziejaus eksponatai kalba ką kita. Pasirodo yra katinų ir keliautojų. Vienas amerikietis, persikeldamas iš New York į Kaliforniją, savo katę paliko New York. Ji vis tiek surado savo šeimininką, nors turėjo įveikti apie 3,500 kilometrų.

Muziejaus ekspozicijoje katinai katinėliai — iš visų šalių. Katytės ir katinukai iš porceliano, molio, kristalo, marmuro, metalo, medžio, kailio, stiklo, plastmasės, audinių ir kitų medžiagų. Visi skirtingi, daž-

nai net atspindi savo šalies ypatumus. Štai meili, besišypsanti porėlė iš Prancūzijos, prie jos gretinasi dar ir trečias... Sėdinti ir laikanti kojų už ausies katytė — laimės ir sėkmės simbolis iš Japonijos. O štai ilgais su pelemis iš stiklo, pagamintas Maskvoje, išdudus malachitinis katinas net iš Zimbabvės, o kur dar gražiausi Lietuvos katinėliai.

Muziejuje sukaupta daug vaikų piešinių apie katinus — pasakų herojus. Juos piešė Lietuvos, Estijos, Lenkijos, Korėjos, Japonijos, Mongolijos vaikai.

Čia nemaža ir dailininkų paveikslų. Tai V. Bulavičienės, Z. Klovačienės, D. Skridailaitės, V. Simoliūno, B. Zalenskienės darbai, C. Bagdonavičiaus eskizbrisi, Čikagoje gyvenančios lietuvių J. Paukštienės, latvės J. Reichmanės ir kitų piešti katinėliai.

Muziejaus salės sieną puošia lietuvių fotomenininkų — A. Macijausko, V. Dichavičienės, A. Skierio, vokiečio Helmut Heuze fotografuoti katinai. O kur dar tautodailininkų V. Jankauskienės, B. Zabielenės, L. Čizauskaitės, D. Vileniškišienės darbai. Viskai ypač mėgsta jau mirusių dailininkės S. Samulevičienės pakuotukus iš kailio.

Šiaulietis skulptorius K. Bimba papuošė muziejų iš akmens iškaltu katinu skulptūra, laiptų turėklų ornamentais — J. Bukausko darbas.

Muziejus susirašinėja su daugeliu katinų mylėtojų iš Prancūzijos, Olandijos, Brazilijos, Belgijos, Lenkijos, Rusijos ir kt. Keičiamasi informacija, gaunami nauji eksponatai.

Muziejus gausiai lankomas. Aišku, ji labiausiai mėgsta vaikai. Atvyksta ekskursijos iš mokyklų. Vasaros metu užsuka daugiau suaugusiųjų, ypač vykstančių į Kryžių kalną. Atvažiuoja daug užsienio turistų, Lietuvoje esančių ambasadų darbuotojų.

Muziejaus svečių knygoje daug gražių atsiliepimų, palinkėjimų. Štai rašo Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Reihart Kraus, čia ir Australijos teisės daktaro A. Mauragio, Lolos Jasunskis iš Floridos, Antano Mikalajūno iš Santa Monik, Kanados lietuvių ir kitų parašai. „Ypač patiko. Verta buvo tiek keliauti. Labai naudinga tai pamatyti ir mūsų vaikams“ (Ckaran ir Els Camberg iš Olandijos) ir t.t.

Vanda Kavaliauskienė ir Angelė Zokienė (jos tik dvi ir tedirba muziejuje) muziejaus lankytojus supažindina ne tik su muziejaus ekspozicija, bet ir papasakoja apie katinėlių gyvenimą, jų būdą, nuotykius. Norima, kad vaikai pamiltų savo keturkojus draugus, kad jautų atsakomybę už jų gyvenimą. Suaugusieji muziejuje patiria taip pat daug malonių išpučių.

Muziejus atlieka nemažą švietėjišką darbą. 1991 metų rudenį surengė didelę Šiaulių gyvų katinų parodą, lankytojai net eilę stovėjo. Buvo rodos ne tik kilmingos katės, bet ir paprasti šiauliečių auginami peliagaudžiai. Po to katinų parodos buvo rengiamos dar ne kartą. Praėjusiais metais buvo kalendorių ir kalėdinių atvirukų su katinėliais paroda. Buvo eksponuojami

DRAGAS, 2000 m. liepos 14 d., penktadienis

5

Šventupio vidurinės mokyklos IV klasės vaikų piešiniai „Gyveno kartą katinas“. Buvo pristatyta I. Aleknienės 1996 m. išleista eilėraščių knygtė „Mūsų mylimieji“.

Šiais metais buvo surengta prancūzų dailininkų I. Herskovic ir B. Verkruso tapybos, akvarelės ir grafikos piešinių paroda.

Vanda Kavaliauskienė yra Prancūzijos katinų mylėtojų draugijos narė.

Į muziejaus dešimtmetį šių metų gegužės 18 d. buvo surengtas gausus šiauliečių ir svečių būrys. Gauta daug sveikinimo telegramų. Svečių būryje — ir Lietuvos Seimo narys K. Šavinis. Vanda papasakojo apie muziejaus įkūrimą ir veiklą, dalyvavusieji pasidalino savo mintimis. Šiaulių universiteto docentė E. Adoma-

viciene perskaitė anukės parašytą „Katės Kikos dieno-raštį“. Panevėžietė, muziejaus padėjėja, J. Katinaite-Augustaitienė perskaitė eilėraščių apie katinėlius. Šiaulių Viešosios bibliotekos darbuotoja J. Tepliajeva pristatė rašytojo Igno Pikturnos naują knygą „Jūrų piratas katinas Meris“. Buvo parodytas filmukas apie muziejaus atidarymą 1990 metais. Muziejui buvo padovano-tas katinėlis iš Norvegijos. Vandai Kavaliauskienėi buvo pareikšta Kultūros ir švietimo skyriaus padėka. Buvo daug gėlių ir gražių linkėjimų.

Amerikos lietuviai daug kur keliauja. Jei kur nors ke-lionėje atrastumėte „katinė-lį“, pasiųskite jį Šiaulių ka-tinų muziejui.

Zuvininkų g. 18, LT 5400 Šiauliai, Lithuania (Lietuva).

A. + A. REGINAI SRIUBIENAI

mirus, jos vyrui BALIUI, seseriai ANGELEI KARNIENEI su šeima, pusseserėms JANINAI VIENUŽIENEI ir LAIMAI VITKAUSKIENEI ir kitiems giminėms reiškiamė gilią užuojautą.

Marytė ir Kazys Ambrozaičiai

A. + A. EUGENIJAI MACKEVIČIENEI,

jos seserį, mums visiems mielą LANĄ ŽIBIENĘ su vyru VLADU, skausmo prislėgtus nuoširdžiai užjaučia

Algis ir Dalia Augūnai

Vladas ir Rožė Bariai

Vytas ir Aldona Biliūnai

Liucija Beržinskienė

Pranas Budininkas

Antanas ir Birutė Čiuriai

Elena Damijonaitienė

Regina Duobienė

Jonas Garla

Stasys Giedrikis

Jonas Jakubauskas

Jadvyga Jokubaitienė

Elena Karosienė

Anelė Kazlauskaitė

Irena Manomaitienė ir Povilas

Jonas ir Roma Mildažiai

Vacys ir Janina Mitkai

Petras ir Meilutė Ruliai

Marijus ir Katrina Sodoniai

Henrikas ir Alicia Soliai

Jonas ir Gražina Stankūnai

Antanas ir Anela Stepanauskai

Apolonija Staškūnienė

Vytautas ir Aldona Urbai

Rapolas ir Danutė Valodkos

Rimgailė Zotovienė

Lina Žitkienė

Juno Beach, Florida

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

„Ar ir aš tikčiau į Katinų muziejų?“ Nuotr. Eltos

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Atvykite!“, – ir gegužinė kviečia Valentiną Krumpį, „Draugo“ administratorius. Jis žada, kad ant eiklų arklių gales pajodinti ne tik mažieji, bet ir vyresnieji. Nuotr. Jono Kuprio

„DRAUGO“ GEGUŽINĖ BUS!

Vasaros metu gegužinės yra mūsų tradicinė atgaiva, kai susitinkame su savo bičiuliais, kai skamba mūsų lietuviškos dainos. „Draugo“ gegužinė yra dar įvairesnė, nes čia vyks jaunimo piešinių konkursas su premijomis, bus ponia arkliukai pasijodinėjimui, čia vyresnieji gales pasitikrinti kraujo spaudimą, bus dar keli gydytojai, kurie duos patarimus negaluojuojantiems. „Draugo“ administracija veiks visą dieną. Yra gauta didelė naujaujų knygų siunta iš Lietuvos, o taip pat yra didelis pasirinkimas knygų tik už vieną dolerį. „Draugo“ krautuvelyje pasipildė naujomis prekėmis. Na, o taktininkės ir taktininkai ruošia skanūs lietuviškus pietus, veiks ir atgaiva. Bus šokiai pasidžiūti ir patiems paminkinti kojas. Šokių organizuoja mokytoja Ligija Tautkuvienė. Šokiams gros broliai Švabai, jiems taktinis Stasė Jagminienė. Dainuos Jura Bakaitienė, kuri nesipuiquodama mus linksmins skambiomis lietuviškomis dainomis. Veiks laimės šulinys ir daug kitų pramogų.

Taciau reikia daug rankų, kad visa ši ypatinga gegužinė būtų suorganizuota. „Draugo“ renginių komiteto, kuris puikiai veikia prieš 25 metus, jau nebera. Liko tik kelios nuoširdios taktininkės. Vienos iš kelių negrįžtamai, kitos išsišėlė ir užmiesius, dar kitos jau nebegali dirbti. Liepos 11 d. „Draugo“ administratorius Valentinus Krumpis sukvietė darbščiasias likusias taktininkes į pasitarimą. Dalyvavo: Juzė Ivauskienė, Valerija Čepaitienė, Matilda Marcinienė, Kazimiera Pozarniukienė, Aušrelė Sakalaite. Marija Remienė ir visais „Draugo“ bei gegužinės reikalais besirūpinantis kun. Viktoras Rimšelis. Kun. V. Rimšeliui tenka su-

niausi darbai – suvežti ir statyti stalus bei kėdes ir pasirūpinti palapinėmis, kad gegužinės dalyviai būtų apsaugoti nuo karštos saulės.

Administratoriui V. Krumpiui ypač rūpi gegužinės pasisekimas. Jis pasidžiaugė „Draugo“ fondu, kuris neseniai užbaigė kaupti milijoną dolerių. Taciau „Draugo“ fondo paskirtis yra padengti „Draugo“ didžiulius išlaidas – įrangos tobulinimą, mašinų, kurios nuolat genda taisymo, įvedimą į Internetą mokėstį ir kt. Jei sustotų didysis 50-ties metų senumo presas, tai to milijono vargiai užtektų. Jau šiais metais „Draugo“ valdyba paprašė „Draugo“ fondo 50.000 dol. kompiuteriams ir naujai, tobulėnei mašinai įsigyti. Reikia lėšų algoms, popieriams, dažams ir įvairioms kitoms išlaidoms. Visiems turi būti aišku, kad ne tik „Draugas“, bet ir visi lietuviški laikraščiai ir mėnesiai tik iš prenumeratų. Nuolat reikia ieškoti kitų būdų išduoti papildyti, o didžioji aukų dalis ateina iš dosnių aukotojų.

Tad „Draugo“ administratorius laukia talkos – tiek moterų, tiek vyrų. Reikia taktininkų prie laimės šulinio, prie maisto dalinimo ir kitų neįsiskaiciuotų darbų. Kas galite padėti „Draugo“ gegužinėje dirbti, malonėkite skambinti administratoriui Valentinui Krumpiui tel. 773-585-9500. Metinė „Draugo“ gegužinė yra visų Čikagos ir apylinkių lietuvių suvažiavimo diena. „Draugo“ gegužinė – pramoga mažiems ir dideliems, jauniems ir pagyvenusiems. Atvykite liepos 30 d. į tėvų marijonų sodelį – 4545 W. 63rd St., Čikagoje. Gegužinės pradžia: 11:30 val. šv. Mišioms, o po jų – pietūs ir pramogos.

Marija Remienė

Skelbimai

• Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuoširdžiai patarnaus, duodamas komiso nuolaidą. Andrius Kurkulis, tel. 312-879-7751, dirbas su First Albany Corp. Čikagoje. Iš JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730.

773-585-9500

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

Suinteresuoti pinigais Lietuva per TRANSPAK Speciali nuolaida PINIGŲ persiuntimui (Išstaiga „Draugo“ pastate.) Tel. 1 773 838 1050

Vytas Bandžiulis ir Sofija Bražionienė praturtino mūsų gegužinės laimėjimų skrynį puikiais laimikiais! Jiems nuoširdžiausiai dėkojame ir prašome kitų mūsų skaitytojų būti dosniais. Atneškite miegų niekelių, paveikslų, vazų ir kitų lietuviškų dovanų, kurias ir patys norėtumėte ištraukti. Juk iki gegužinės beliko tik dvi savaitės!

Kiekvienais metais Balzeko lietuvių kultūros muziejus švenčia gimtadienį ir rengia linksmą šventę prie ežero. Ši kart linksmybės vyks rugpjūčio 13 d., sekmadienį, nuo 12 val. iki 6 val. v. New Buffalo, MI. Jūs galėsite džiaugtis privačiu paplūdimiu, žaidimais, muzika, užkanda ir gerimais. Į šventę bus galima vykti ir autobusu, kuris važiuos nuo Balzeko muziejaus. Reikia užsiregistruoti tel. 773-582-6500.

„Sietuvos“ skautininkų ir vyr. skautių draugovės šeimų gegužinė Ateitininkų namuose vyks sekmadienį, liepos 16 d., tuoj po šv. Mišių. Pal. J. Matulio misijoje, Lemonte. Nėrės, jų šeimos ir visos skautininkės kviečiamos.

ŠVČ. M. MARIJOS GIMIMO PARAPIJOJE

Marquette Parko Švč. M. Marijos Gimimo parapija gyva ir gana judri, nors dalis buvusių parapijiečių jau apsigyveno kitur ar iškeliavo į Amžinybę. Mūsų parapijos Dievo namai turbūt gražiausi Čikagoje ir jos apylinkėse. Dar daug parapijiečių, mylinčių savo parapiją, atvyksta į pamaldas. Džiugu, kad šiuos Dievo namus pamėgstai ir naujai iš Lietuvos atvykusieji. Nėnieji parapijiečiai kviečia ir laukia jų įsijungimo į parapijos veiklą bei pagalbą išlaikyti šią lietuvių „katedrą“ Čikagoje.

Pirmąkart klebonui kun. Jonui Kuzinskui išėjus į pensiją, klebonu buvo paskirtas kun. Mykolas Yakaitis, kuris, būdamas lietuvių kilmės, stengiasi išlaikyti šią parapiją lietuviška. Suprantama, kad jam, daug metų praleidus ne lietuvių parapijose ir todėl atsitolinus nuo lietuviškos veiklos, o šiuo metu dar esant ir Šv. Barboros parapijos klebonui, bei skiriant nemazai laiko universitetui, darbų krūvis yra labai didelis. Klebonas M. Yakaitis jau kelis kartus lankėsi Lietuvoje, palaiko ryšius su Lietuvos vyskupais ir su jais tariaisi dėl kunigų iš Lietuvos atsikvietimo. Lietuvoje taip pat jaučiamas kunigų trūkumas, todėl sunku juos Amerikon atsikviesti. Daugelis Lietuva mylinčių kunigų nenori vykti į svetimus kraštus. Kun. M. Yakaitis pastangomis nors trumpam laikui buvo gauta nuoširdžių kunigų talkininkų.

Turime kun. Rimą Gudelį, atvykusį iš Lietuvos studijoms Amerikoje. Taciau jis dėl didelio mokslo krūvio negali viso laiko skirti parapijai. Parapijiečiai labai dėkingi kunigams Vytui Mikolaičiui ir kun. Antanui Zakaravskui už jų pasiaukojimą parapijai, nors jie dėl garbaus amžiaus yra užsipelnę amžių pensininko dienų.

Parapijiečiai dėkingi ir Mickey Petrošius už rūpestingą parapijos raštines tvarkymą. Klebonas kun. M. Yakaitis pasikvietė keletą parapijiečių į Finansų komitetą padėti tvarkyti didėjančius parapijos rūpesčius ir išlaidas. Klebonas ir komitetas kviečia visus parapijiečius – ankstesnius ir naujai atvykusius, prisidėti prie bažnyčios ir parapijos pastatų gerinimo, išlaidų sumazinimo.

Finansų komitetas dar nėra perėmęs parapijos knygų, ko jos nėra galutinai sutvarkytos ir saskaitininko patvirtintos. Finansų komiteto nariai, su prasmadi parapijiečių pageidavimu pabendrauti, parapijos saleje pradėjo ruošti pasisvečiavimus tuoj po 10:30 val. r. šv. Mišių. Pasisvečiavimų metu yra galimybė visiems artimiau susipažinti su toliau gyvenančiais parapijiečiais, ypač čia laukiami naujai atvykusieji iš Lietuvos. Turėjome jau keletą suėjimų, kurių metu buvo suruošti pašnekesiai, parodyta vaizduojant. Komiteto nariai nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankančioms, o ypač Zakarkų šeimai, už jų indėlį ir pastangas aprūpinti svečius kava ir sausainiais. Atėi ir kitiems talkininkams.

Rita Šakenienė, naujai išrinkta į JAV LB tarybą, sutiko vadovauti „Draugo“ laimės šulinii. Laukiame daugiau talkininkų!

Autobusas su stovyklon vykstančiais Čikagos skautais ir skautėmis iš Pasaulio lietuvių centro Lemonte išvyks šeštadienį, liepos 15 d. Visi vykstantieji prie autobuso renkasi 7:15 val. r. Autobusas išvyks punktualiai 7:45 val. r. Besivėluojantieji nebus laukiami. Vykstantieji skautai ir skautės privalo dėvėti tvarkingomis stovyklinėmis darbo uniformomis. Prašoma pasiimti sumuštinį ir vaisvandenį atsigerimui. Pasiaukelyje bus stojama gamtoje užkandžiai ir pasimankštinti. Stovyklą pasieksime ankstyvą popietę.

Gegužinės Čikagoje ritsi viena po kitos! Čikagos Vėnesuelos lietuvių draugijos gegužinė įvyks liepos 16 d. 12 val. Šaulių namuose (2417 W. 43rd Str.). Bus gero skanaus lietuviško maisto, muzikos, šokiams gros Kosto Ramanauskas orkestras, vyks laimėjimų traukimas. Atvykite!

ir saskaitininko patvirtintos.

Finansų komiteto nariai, su prasmadi parapijiečių pageidavimu pabendrauti, parapijos saleje pradėjo ruošti pasisvečiavimus tuoj po 10:30 val. r. šv. Mišių. Pasisvečiavimų metu yra galimybė visiems artimiau susipažinti su toliau gyvenančiais parapijiečiais, ypač čia laukiami naujai atvykusieji iš Lietuvos. Turėjome jau keletą suėjimų, kurių metu buvo suruošti pašnekesiai, parodyta vaizduojant.

Komiteto nariai nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankančioms, o ypač Zakarkų šeimai, už jų indėlį ir pastangas aprūpinti svečius kava ir sausainiais. Atėi ir kitiems talkininkams.

Esame dėkingi advokatui Diego Bonnesati už suteiktus paaiškinimus naujesiems ateiviams dėl jų teisiųjų pasilikimų šiame krašte, šeimų atsikvietimo ir kitų su imigracijos susijusių reikalų. Dėkingi Birutei Jasaitienei už atlikimą vertėjos pareigų advokato pranešimams. Atėi Genei ir Aleksandrui Pleniams už parodytą vaizduojant. „Kur bėga Šešupė“, kurią jie vėliau dovanavo laimėjimui. Už surinktus pinigus buvo apmokėta saskaita už rodymo aparato nuomą.

Ateinančiais sekmadieniais (iki rugšėjo mėnesio) dėl atostogų pasisvečiavimų parapijos saleje nebus. Tolesnė jų veikla priklausys nuo savanorių. Reikėtų tam paaokoti bent trejetą valandų. Tikimasi, kad jaunesnieji pamaldų lankytojai prisidės prie šio darbo.

Į parapijos Finansų komitetą buvo pakviesti: Ray Masilūnas, Juozas Polikaitis, Antanas Pauzolis, Paulius Jurgutis, Danutė ir Vincas Basiai. Komiteto nariai, kartu su klebonu, apžiūrėję visus parapijos pastatus ir bažnyčią, surašė visus reikalingus pataisymus ir dėl to užmezgė ryšius su įvairiais rangovais. Daug patarimų suteikė vyskupijos inžinieriai. Darbai bus atlikti pagal jų skubotumą.

Dėkojama „Draugo“ redakcijai už susirinkimų pranešimus ir kitą informaciją. Tik dirbdami kartu pajėgim išlaikyti šią lietuvių „katedrą“ ir Švč. M. Marijos Gimimo parapiją Marquette Parke. Klebonas, parapijos kunigai ir kiti parapijos darbuotojai linki visiems Dievo laiminamos vasaros ir gerų atostogų, o taip pat primena, kad neapleistumėte ir bažnyčiose vykstančių pamaldų.

Ant. Pauzolis

Dalis keliautojų pakeliui į lietuvių šokių šventę...

LEMONTO SOCIALINIO SKYRIAUS VEIKLA

JAV LB Lemonto apylinkės valdyba savo posėdyje, vykusiam 1996 m. rugšėjo 1 dieną PLC, savo parašais patvirtino priitarimą Socialinių reikalų skyriaus steigimui, kuris veiklą pagal Socialinių reikalų tarybos nurodymus ir įstatus. Pasirašė JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė B. Jasaitienė ir kiti valdybos nariai. Tą patį dieną buvo pasirašyta sutartis tarp JAV LB krašto valdybos Socialinių reikalų tarybos, pirmininkės B. Jasaitienės bei JAV LB Lemonto valdybos pirmininko K. Laukačio, vicepirmininko G. Kazėno. Lemonto socialinio skyriaus vedėju buvo paskirtas G. Kazėnas.

Paciame Lemonto PLC gyvena daug vyresnio amžiaus žmoniai, o taip pat kituose pietiniuose priemiestuose gyvena daug lietuviškų šeimų, ir jiems visiems reikia vienokių ar kitokių patarnavimų. Socialinių reikalų skyrius pradėjo savo darbą nuo įvairių dokumentų legalizavimo, notariavimo, vizų prailginimo, įvairių dokumentų vertimų, iškvietimų iš Lietuvos ir t.t. G. Kazėnas išsiriupino įvairių Lietuvos miestelių filmų juostas, kurias pradėjo rodyti PLC. Vieną kartą per mėnesį pakviesta gailėstingoji seselė tikrina kraujo spaudimą. Buvo pradėtos ruošti ekskursijos į visokias žymesnias istorines vietas, baletus, koncertus, lošimo namus. Visų apylinkių lietuvių patogumui visados yra samdomas autobusas, kuris mus nuveža į lietuviškos operos pastatymus. Socialinių reikalų paslaugos daugiau įgyja prasmę ir vis labiau plečiasi. Buvo suorganizuoti anglų kalbos kursai, kuriuos puikiai vedė I. Polikaitienė,

jais daug žmonių pasinaudojo. Kursai sustojo tik todėl, kad I. Polikaitienei vienai buvo sunku dirbti su tiek daug žmonių, bė to, jie buvo ne visi vienodo pajėgumo, tad susidarė net kelios grupės. Taciau šį rudenį planuojama vėl juos atgaivinti, nes vis daugiau šioje pusėje apsigyvena naujųjų išievių, ir jiems labai reikalingas anglų kalbos žinojimas. Tikimasi, kad gal atsiras daugiau savanorių mokytojų, kurie galėtų dirbti su skirtingomis grupėmis, o jei ne, tai bent bus viena – pradedančiųjų grupė.

I. Kazlauskienės ir B. Nainienės pasiūlymu, buvo pradėtos ruošti kultūrinės popietės PLC. Šios popietės iškarto labai prigijo, ir jas mielai atsilanko daug žmonių. Per šias popietes visi turi progos mielai pabendrauti. S. Jagminienei akordeonu pritariant, atvykėliai išdainuoja visas liaudies skrynių daineles, pasivašina moterų suneštomis vaišėmis. Tik per dainą ir muziką mes atgaiviname savo vidinę dvatvį, gauname pasitiprinimo ir energijos, tad šios popietės įgyja vis didesnę prasmę. Planuojama šių popietėčių veiklą praplėsti daugiau, daryti jas įvairesnes, tad šių popietėčių organizavimui numatoma sudaryti šių popietėčių organizacinį komitetą, kuris vien tik jomis rūpintųsi.

Ateityje Socialinių reikalų skyrius planuoja vieną kartą per mėnesį suruošti apvalaus stalo diskusijas, kurių metu būtų galima visiems diskutuoti įvairiomis temomis, įvairiomis šios dienos aktualijomis. Į tokias diskusijas bus kviečiami įvairūs tu sričių specialistai, bus išklausomos žmonių nuomonės, ir visi turės progos pasisakyti šiais klausimais.

LIETUVOS VYČIŲ 112 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Ši kuopa, veikianti Marquette Parke, yra gausiausia nariais visoje JAV Vidurio apygardoje. Šios kuopos susirinkimai vyksta Švč. M. Marijos Gimimo parapijos saleje kas ketvirtą mėnesį. Paskutinis kuopos susirinkimas buvo š.m. gegužės 23 d.

Kuopos susirinkimai pradėdami malda. Ši kartą malda sukalbėjo kun. Rimas Gudelis. Po maldos, kuopos pirmininkės Mickey Petrošius pasiūlyta susirinkimo darbotvarkę dalyvių buvo priimta. Valdybos sekretorei perskačius praėjusio susirinkimo protokolą, susirinkimui vadovauti pakviestas Aleksandras Mockus, kvietė visus valdybos narius atlikti savo veiklos pranešimus. Kadangi po susirinkimo buvo numatytas pasisvečiavimas, visi buvo prašomi trumpinti pranešimus.

Po praeties darbų įvertinimo buvo kalbama apie ateities užsimojimus. Vienas atėjančių svarbių įvykių yra 87-tas metinis Lietuvos Vyčių atstovų suvažiavimas, šią vasarą ruošiamas Los Angele.

Seselė Theresė, kuriai pavesta rūpintis šalpa Lietuvai, perskaitė „Pagalba Lietuvai“

pirmininkės Reginos Juškaitės-Svobienės laišką prašanti aukų pasiuntimui Lietuvon talpintu su vaistais ir medicinos instrumentais. Prašytoja pabrėžė lėšų reikalingumą. Susirinkimo eigoje buvo pristatyti nauji kuopos nariai. Asmenys, išbuve organizacijoje nustatytą laiką, yra keliai laipsniais, o Lietuvos Vyčiai, daug metų veikliai reikėsi organizacijos veikloje ir prisidėję prie jos augimo, yra skelbiami Garbės nariais. Šio susirinkimo metu keli asmenys buvo pakelti į I ir II laipsnius.

Pirmininkė Mickey Petrošius priminė, kad rudens susirinkime bus renkama 2000-2001 m. kuopos valdyba. Pradžiai nariams neatsakyti, kai jie bus kviečiami kandidatuoti valdybai. Šios organizacijos veikla priklauso nuo kiekvieno nario darbo ir pastangų.

Lietuvos vyčiai yra katalikiškos pasaulėžiūros organizacija, raginanti savo narius jungtis į visuomeninę veiklą ir aktyviai dalyvauti lietuvių bendruomenės veikloje. Lietuvos Vyčiai stengiasi diegti meilę Lietuvai, skatina ir vysto kultūrinę veiklą, teikia mo-

Socialinių reikalų skyriaus vedėjas G. Kazėnas dėka buvo parūpintas puikus autobusas, kuris vežė visus į lietuvių šokių šventę Kanadoje, įvyksią Toronto mieste. Autobuso pasinaudojo 42 žmonės. Kelionė buvo ilga, bet visai nevarginanti, netgi maloni. G. Kazėnas keliaujančius svečius, kaip tikras šeimininkas vaišino vyneliu, soda ir šokoladu. Autobusas stėjo pusryčiams, pietums ir šiaip poilsiui, tad ir visa kelionė praėjo nepastebimai. Toronto viešbutyje buvo iš anksto užsakyti kambariai, ir visi keliautojai tvarkingai išskirstyti po kambarius. Šis autobusas buvo mūsų paslaugoms, tad ir Toronte visus vežė į susipažinimo vakarą, šv. Mišias ir į pačią šokių šventę bei pokylį. Autobuso vairuotojas buvo labai malonus ir paslaugus. Jis pats stebėjo šokių šventę ir sakė, kad tokio dalyko dar nėra regėjęs – jį stebino toks gausus šokėjų būrys, toks šokių darnumas ir tokia gausybė dalyvaujančių žmonių.

Socialinių reikalų skyrius „gauna metinę paramą iš Lietuvos fondo ir iš Lemonto LB valdybos. Taip pat per Vasario 16-os dienos minėjimą jis dar gauna aukų, kurias aukotojai kaip tik skiria šiam skyriui. Gauna dar aukų už kai kurias paslaugas ir patarnavimus, bet tai nedidelės aukos, tad ir socialinio skyriaus finansai dar kol kas labai riboti.

Lemonto socialiniame skyriuje G. Kazėnui dar padeda sekretorė Lilė Kizlaitienė. Ji dirba ne visą laiką, o po kelias dienas per savaitę. Vis labiau plečiantis socialinių reikalų veiklai G. Kazėnas ieško savanorių, kurie apsiimtų prisidėti prie socialinio skyriaus darbų. Reikia tikėtis, kad tokių atsiras, ir šioji veikla dar daugiau suklestės. Nijolė Nausėdienė

ralinę ir materialinę paramą lietuviškos organizacijoms, ypač dabar, Lietuvai esant sunkiose sąlygose. Lietuvos Vyčiai yra Amerikos Lietuvių katalikų federacijos ir ALTO nariai. Norintieji artimiau susipažinti su Lietuvos Vyčių veikla, kviečiami atvykti į kuopos susirinkimus.

Pletojant kultūrinę veiklą susirinkimuose būna pašnekesiai, rodomos vaizduojantės ir kt. Šiame susirinkime buvo parodytos skaidrės iš Motinos Marijos Kaupaitės gyvenimo. Šv. Kazimiero seselės stengiasi, kad jų vienuolių steigėja Marija Kaupaitė būtų pripažinta palaimintąja dėl jos pašventimo Dievui ir artimo meilei.

Po susirinkimo buvo pabendravimas, kurio metu buvo pagerbti Aldona ir Algirdas Braziai, jų vedybų 60 metų sukakties proga.

Susirinkimas ir pabendravimas praėjo pakilia nuotaika. Pirmininkė Mickey Petrošius, padėkojusi visiems už dalyvavimą susirinkimuose, palinkėjo nariams sveikų ir malonių vasaros atostogų. Priminė, kad kitas susirinkimas vyks rugšėjo 19 d. Visi kviečiami jame dalyvauti ir pasidalinti vasaros patyrimais ir įspūdžiais.

Ant. Pauzolis